

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2017/18:37

Fredagen den 1 juni

§ 1 Rättsliga och inrikes frågor

Statsrådet Heléne Fritzon

Åtterrappport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 8–9 mars 2018

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 4–5 juni 2018

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Heléne Fritzon och hennes medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde. Först på vår gemensamma dagordning har vi åtterrappport från möte i rådet den 8–9 mars 2018. Den har varit utsänd till nämndens ledamöter. Finns det något som statsrådet Fritzon önskar tillägga? Det finns det inte. Då tackar vi för åtterrapporten.

Vi går in på rådsdagordningen och börjar på punkt 3, Avtalsrätt – direktivet om försäljning av varor.

Anf. 2 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Bakgrunden är att i december 2015 presenterade kommissionen två förslag till direktiv om konsumenträtten. Det ena rör tillhandahållandet av digitalt innehåll och det andra försäljning av varor på nätet eller annars på distans. I oktober förra året presenterade kommissionen ett ändrat förslag om varorna så att det numera gäller köp både i butik och på distans.

Det pågår för närvarande triloförhandlingar med parlamentet om det digitala innehållet, och i varudelen pågår förhandlingar i rådet. Vi har överlagt med civilutskottet om svensk ståndpunkt. Det gjorde vi den 26 april i år. På rådsmötet ska en politisk debatt äga rum om det ändrade förslaget om varorna. Det är i huvudsak tre frågor som ska diskuteras.

När det gäller den första frågan vill ordföranden få bekräftat att varudirektivet ska tillämpas på alla varor och då genom ett och samma regelverk. Det ska gälla oavsett om varan har ett integrerat digitalt innehåll eller ej. Den frågan är inte ny. På RIF-rådet i december 2016 diskuterades regleringen av köp av en vara med just integrerat digitalt innehåll. Man skulle kunna exemplifiera det med en smartphone så blir det tydligt vad det kan handla om.

Regeringen förordade då i första hand att varudirektivet i sin helhet ska tillämpas på en sådan vara. Rådets allmänna inriktning om det digitala innehållet på RIF-rådet i juni förra året bekräftade just den lösningen. Det är mot den bakgrunden som regeringen föreslår att Sverige bekräftar att varudirektivet ska tillämpas på alla varor.

Sedan ska jag kort säga något om den andra frågan, som handlar om varudirektivets regler om konsumentens felpåföljder ska anpassas till de huvudsakliga delarna i motsvarande reglering i direktivet om digitalt innehåll. Här är det lätt att bli för teknisk. Det ska jag inte bli. Det handlar i princip om i vilken turordning en konsument ska ha rätt att göra sina felpåföljder gällande.

I direktivet om det digitala innehållet innebär kompromissen att en konsument i jämförelse med svensk rätt har något bättre möjlighet att direkt kunna häva ett avtal eller att begära prisavdrag utan att först låta säljaren få möjlighet att avhjälpa felet. Att konsumenten häver ett köpeavtal om en vara kan många gånger vara mer betungande för en näringsidkare än om en konsument häver ett avtal om digitalt innehåll. Regeringen anser att det är för tidigt att ha en diskussion bland ministrarna. Det behövs ytterligare diskussion på teknisk nivå om detta innan vi går vidare.

Den tredje frågan avser kort sagt harmoniseringsnivån rörande tidsfristen för konsumentens skyldighet att reklamera ett fel. Där ställs frågan om varudirektivets reglering ska överensstämma med den minimiharmoniserade tvåårsfristen som föreslås i direktivet. Regeringen kan tänka sig att stödja detta. Det ger oss nämligen utrymme att behålla vår nuvarande treåriga reklamationsfrist i konsumentköplagen. Det påverkar då inte den svenska lagstiftningen.

Anf. 3 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, statsrådet, för redovisningen! Det har diskuterats både i riksdagen och i Europaparlamentet om huruvida alla varor ska omfattas. Det som kanske har varit mest diskuterat är levande varelser, alltså djur. Det är hundar, hästar, katter och vad det nu kan vara för någonting. Det är apropå den långa klagorätt som konsumenten har och hur relevant den är i ett levande material.

Hur ser regeringen på den problematik som är runt detta och de uttalanden som har gjorts både här i riksdagen och i Europaparlamentet om den frågeställningen?

Anf. 4 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Jag har också lyssnat till debatten om hästarna. Jag tror att Henrik möjligen kan kommentera det senaste i frågan.

Anf. 5 Kanslirådet HENRIK HOLMBERG:

Regeringen arbetar för att direktivet ska utformas på ett sätt som möjliggör ändamålsenliga regler vid köp av levande djur. Europaparlamentets utskott för inre marknad och konsumentskydd, IMCO, föreslog i sin rapport den 27 februari i år att köp av levande djur ska undantas från direktivet. Det är på grund av att naturen av sådana köp och de specifika omständigheterna kräver detta.

Som sas överlade regeringen om svensk ståndpunkt med civilutskottet den 26 april i år, och det fanns stöd för regeringens förslag till ståndpunkt. I den ståndpunkten står det att regeringen bedömer att detta kan vara en framkomlig väg, alltså att undanta konsumentköp av levande djur från varudirektivet, för att säkerställa ändamålsenliga regler vid konsumentköp av levande djur i svensk rätt.

Vad det innebär i praktiken om köp av levande djur skulle undantas från direktivet är att medlemsstaterna får behålla eller införa egna nationella regler. Då har vi möjlighet vid ett genomförande av direktivet att nationellt överväga om och i så fall i vilken utsträckning varudirektivets regler borde införas även vid konsumentköp av levande djur.

Jag kan lägga till att ministern har svarat på riksdagsfrågor. Där har vi pekat på att vi känner till hästnäringens problembeskrivning. Det har förekommit kontakter på politisk nivå, och även på tjänstemannanivå har vi löpande kontakt. Den är en komplex fråga. Riksdagens tillkännagivande är sådant att man nationellt och på EU-nivå ska initiera överväganden. Det tyder på en insikt om att det är komplexa frågor.

Diskussionerna i rådet hittills har varit preliminära. De flesta medlemsstaterna har granskningsförbehåll. Vi tog redan på ett av de första mötena upp frågan om att det är viktigt, och det är flera medlemsstater som har bejakat det.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Direktivet om insolvens, omstrukturering och en andra chans.

Anf. 7 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Ordförande! Det var i november 2016 som kommissionen presenterade ett förslag till direktiv på insolvensrättens område. Jag vet att ni har fått en reviderad kommentar som förtydligar vad som är Sveriges ståndpunkt inför rådsmötet och vad som är bakgrundsinformation.

Förslaget rör i huvudsak tre områden. Det är för det första regler för rekonstruktion av företag som har råkat i ekonomiska svårigheter. För det andra är det regler som ger en företagare möjlighet till en andra chans. För tredje är det regler med åtgärder för att göra insolvensförfarandena effektivare.

Vissa delar av förslaget är nu klara för beslut om partiell allmän inriktning i RIF-rådet. Det rör sig för det första om skuldavskrivningen för företagare. Fysiska personer som driver näringsverksamhet och som har fått ekonomiska problem ska kunna få sina skulder avskrivna på tre år. Det ska gälla under vissa förutsättningar.

Det gäller för det andra reglerna om effektivisering. Det handlar bland annat om krav på utbildning av domare och rekonstruktörer. Medlemsstaterna ska också samlas in statistik för uppföljning av hur direktivet fungerar.

Regeringen har välkomnat den övergripande målsättningen med förslaget, och Sverige har medverkat mycket konstruktivt i förhandlingarna. Den föreslagna allmänna inriktningen är bra. Den rymmer inom den svenska ståndpunkten som vi har fått stöd för i överläggning med civilutskottet i maj förra året. Den liknar i många delar våra svenska regler på området.

Därför anser vi från regeringens sida att Sverige kan stödja den föreslagna allmänna inriktningen. Det ser bra ut när vi betraktar det ur svensk synpunkt.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Bryssel II-förordningen.

Anf. 9 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Ordförande! Där har kommissionen presenterat förslaget till omarbetad Bryssel II-förordning. Det gjordes sommaren 2016. Förhandlingarna har pågått sedan hösten samma år. Vi har fortlöpande informerat och överlagt med civilutskottet. Senaste överläggningen var den 29 maj i år.

Nu är det dags för den fjärde riktlinjedebatten i ordningen. En rad olika frågor ska behandlas. Det handlar om erkännande och verkställighet av tillfälliga beslut, omplacering av barn över gränser och ännu en gång om avskaffandet av kravet på verkställbarhetsfrågor. Jag ska mycket kort kommentera frågorna och våra förslag.

Först är det frågan om erkännande och verkställighet av interimistiska beslut. Där ska enligt förordningen och praxis från EU-domstolen sådana interimistiska beslut som fattas av domstol med behörighet i sak erkännas och verkställas i andra medlemsstater.

Där visar erfarenheterna att det ibland finns ett behov av att kunna erkänna och verkställa även sådana interimistiska beslut som fattats av en domstol som inte har behörighet i sak. Mera konkret kan man säga att det handlar om situationer när en förälder olovligen har fört bort ett barn eller håller kvar sitt barn i en annan medlemsstat än barnets hemviststat.

Om domstolen i den medlemsstat där barnet tillfälligt befinner sig får möjlighet att fatta ett interimistiskt beslut som kan erkännas och verkställas i barnets hemviststat kan vi med det underlätta och möjliggöra att barnet förs tillbaka. Ordförandeskapet vill nu veta hur rådet ställer sig till att införa en sådan möjlighet.

Där föreslår regeringen att vi ställer oss bakom att en sådan möjlighet införs i förordningen. Vi bedömer att det kommer att leda till att fler olovligen bortförda eller kvarhållna barn på ett bättre sätt kan återföras till sina hemländer.

Den andra frågan rör placering av barn i en annan medlemsstat. Enligt den gällande förordningen kan en myndighet i en annan medlemsstat placera ett barn i Sverige, men svenska myndigheter kan såklart också placera ett svenskt barn i en annan medlemsstat. Det kan handla om en familjehemsplacering hos en anhörig i det landet. Enligt nuvarande förordning avgörs det av nationell rätt. Samtycke ska alltid ges av en myndighet i den anmodade staten före en placering.

Av vår socialtjänstlag framgår att inget barn placeras i Sverige utan att berörd socialnämnd har gett sitt samtycke. Där vill ordförandeskapet veta hur vi ställer oss till att det i den framtida förordningen ställs krav på att samtycke alltid ska ges, alltså oavsett innehållet i nationell lagstiftning. Detta stämmer dock väl överens med den ordning vi har i Sverige, och därför bedömer vi att regeringen kan ställa sig bakom ett sådant förslag.

När det gäller den tredje delen, som handlar om utformningen av systemet för erkännande och verkställighet, hade vi i december en debatt i RIF-rådet om att avskaffa kravet på verkställbarhetsförklaring. Sedan dess har det pågått ett arbete på teknisk nivå om utformningen.

Kärnfrågan är om det ska finnas ett gemensamt system för alla typer av beslut eller om det ska finnas två olika system. Modeller för systemen är Bryssel I-förordningen med respektive ett snabbspår för vissa typer av dessa så kallade privilegierade beslut enligt den nuvarande Bryssel II-förordningen. Nu vill ordförandeskapet veta hur vi ställer oss, framför allt när det gäller de privilegierade besluten.

Regeringen anser att utgångspunkten bör vara en enhetlig ordning för erkännande och verkställighet, för det förenklar själva tillämpningen. I diskussionerna i rådet bör Sverige också kunna acceptera en ordning med två olika system, om detta skulle bli utgången. Regeringen föreslår dock att vi ska framhålla att det centrala bör vara att regelverket blir så enkelt som möjligt med bibehållen rättssäkerhet.

Allra sist vill jag nämna att man också efterfrågar hur rådet ställer sig till att slutföra förhandlingarna till utgången av 2018. Det är alltså en tidsfråga. Förordningens frågor berör EU-medborgarna konkret, inte minst barnen. Därför säger vi att vi bör kunna ställa oss bakom den uttalade målsättningen om att bli klara så snabbt som möjligt. Det är vårt förslag.

Anf. 10 ORDFÖRANDE:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går nu till dagordningspunkt 6, Övriga frågor. Finns det något där som statsrådet Fritzon önskar tillägga? Nej. Då hoppar vi till dagordningspunkt 12, som också är en Övriga frågor-punkt. Finns det något där som statsrådet önskar ta upp? Nej.

Då går vi till dagordningspunkt 13, Förordningen om ändring av den europeiska viseringskodexen.

Anf. 11 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Kommissionen presenterade ett förslag om en reviderad viseringskodex i mars i år. Syftet med förslaget är att underlätta viseringsförfarandet för sökande med god viseringshistorik samtidigt som irreguljär migration motverkas. En rad förändringar i viseringskodexen föreslås, men den mest politiska, som är i fokus för riktlinjedebatten vid rådsmötet, är förslaget om en koppling mellan viseringspolitik och återtagande.

För att främja återtagandet av tredjelandsmedborgare som befinner sig olagligt i EU föreslås en gradvis och pragmatisk ansats med gemensamma EU-insatser inom ramen för viseringskodexen mot tredjeland. Det handlar om de länder som inte vill samarbeta på återtagandeområdet.

Regeringen stöder alltså förslaget att kodifiera användningen av viseringspolitiska åtgärder för att främja återtagande med tredjeländer. Det sänder en tydlig och transparent signal till tredjeländer som inte samarbetar på återtagandeområdet. De två politikområdena är nära sammanhängande och gemensamma EU-insatser inom ramen för viseringskodexen för att förmå tredjeland att ta tillbaka sina egna medborgare. Kan detta bidra till ett mer effektivt återvändande tycker vi att det är bra.

Samtidigt är det viktigt att de åtgärder som vidtas är balanserade och att man tar hänsyn till de långsiktiga specifika relationerna med berört tredjeland.

Det är också viktigt att följa upp att åtagandena verkligen genomförs, och kommissionens förslag om regelbunden uppföljning ligger helt i linje med detta.

Regeringen anser vidare att åtgärderna i första hand ska riktas mot diplomater och tjänstepassinnehavare samt deras familjemedlemmar. Men om detta inte skulle få avsedd effekt kan det handla om mer generella åtgärder.

Förslaget från några medlemsstater att utöver sanktioner även använda positiva incitament genom att ge viseringslättnader till tredjeland som förbättrat sitt samarbete på återtagandeområdet ställer vi oss mer tveksamma till. Det är viktigt att inte göra processen mer omständlig och komplicerad än den behöver vara. Med utgångspunkten att länderna ska ta emot sina egna medborgare blir det en svår gränsdragning att göra skillnad mellan länder som samarbetar bra på återtagandeområdet, sådana som samarbetar bättre och sådana som möjligen samarbetar mindre bra. Dessutom är det oklart hur de positiva incitamenten som föreslås förhåller sig till det som erbjuds vissa länder genom viseringsförenklingsavtal.

När det gäller beslutsförfarandet stöder regeringen förslag som ger rådet en tydlig roll i beslutsprocessen. Tillägget att kommissionen inte kan fatta beslut om en genomförandeakt utan att en kvalificerad majoritet av medlemsstaterna stöder åtgärden utgör en bra balans mellan den politiska förankringen och målet om effektivitet.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då går vi in på dagordningspunkt 15, Reformering av det gemensamma europeiska asylsystemet och vidarebosättning. Min avsikt är, oavsett hur diskussionen sedan förlöper, att försöka sammanfatta varje ståndpunkt för sig eftersom det finns lite olika formuleringar i dem.

Anf. 13 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

Herr ordförande! Eftersom detta är en ganska omfattande riktlinjedebatt och lägesrapport tänkte jag ta tillfället i akt att kommentera hela arbetet med akterna.

På dagordningen står punkten om reformen av det gemensamma asylsystemet. Detta är det sista RIF-mötet under det bulgariska ordförandeskapet. Ordförandeskapet har tagit fram ett dokument inför det här mötet. Det ger en återrapportering om läget i alla rättsakterna och fokuserar särskilt på asylprocedurförordningen och Dublinförordningen. I de två rättsakterna har ordförandeskapet ställt vägledande frågor.

När det gäller asylprocedurförordningen handlar det om att medlemsstaterna är överens om att en gemensam lista för säkra tredjeländer ska förberedas inför ett framtida antagande av förordningen och om möjligheten för rådet att anta ett förhandlingsmandat senast i juni, så att en förhandling med parlamentet kan inledas så snart som möjligt.

Frågorna rörande Dublinförordningen handlar om huruvida medlemsstaterna är överens om att man har nått betydande framsteg i att hitta en balans mellan ansvar och solidaritet, om ordförandeskapets förslag till revidering av förordningen och om det utgör en bra grund för att

förbereda mötet med Europeiska rådet, som ju ligger ett par veckor framåt i tiden.

Jag kommer nu att kommentera respektive akt. Det har ju varit flera på varandra följande möten i Europeiska rådet sedan 2016 där man har enats om att principerna om ansvar och solidaritet är ett gemensamt mål och att det finns ett behov av ett system som kan stå emot framtida kriser.

Vid mötet i oktober 2017 manade Europeiska rådet till att man skulle försöka nå konsensus. Man uttryckte att det skulle ha uppnåtts senast i juni 2018. I december 2017, när stats- och regeringscheferna höll en bred, informell diskussion om migration inom ramen för den så kallade ledaragendan, underströks vikten av enighet i migrationsfrågan och värdet av att nå en lösning senast i juni.

Ni vet också att kommissionen i december förra året presenterade en färdplan om arbetet fram till juni med syfte att nå en överenskommelse om en gemensam migrationspolitik. Målsättningen är fortfarande att försöka nå en uppgörelse senast i juni.

Jag kan på alla sätt understryka att det bulgariska ordförandeskapet har arbetat mycket ambitiöst för att komma framåt. Bilden är dock att medlemsstaterna fortfarande står långt ifrån varandra i de mest centrala frågorna. Det kommer att ta tid att nå en lösning som skulle accepteras av alla.

Ungern fortsätter – detta blir tydligare och tydligare – med sitt mycket hårdnackade motstånd mot en tvingande omfördelning. Det krävs mer kompromisser av alla. Vi är inte riktigt där ännu. En tvingande omfördelning är fortfarande den mest kontroversiella frågan. Den är också kopplad till frågan om varaktigt ansvar, som jag sedan kommer till. Det har visat sig svårt att hitta en bra balans mellan ansvar och solidaritet.

Till detta kommer också att fler medlemsstater i likhet med Sverige har infört inre gränskontroller. Det blir också en nyckelfråga för hur ansvaret för asylsökande ska fördelas framöver.

När det gäller själva förhandlingsläget i de sju rättsakterna på asylområdet kan jag säga att förhandlingar fortfarande pågår. Man har kommit olika långt i förhandlingarna.

Det skriftliga underlaget har ni fått. Jag ska mycket kort beröra varje akt för sig på respektive punkt.

Det första är förhandlingarna om en förordning för EU:s asylmyndighet. Där har vi kommit längst. Den är i princip färdigförhandlad, utom när det gäller de delar som hänförs till andra rättsakter.

När det gäller Eurodacförordningen pågår förhandling med parlamentet. De större utestående frågorna gäller bland annat sanktioner rörande personer som inte samverkar när det gäller att lämna biometrisk information samt datalagringstider.

Det pågår också förhandlingar med parlamentet om mottagandedirektivet. Där har förhandlingarna kommit en bit på väg, men det finns fortfarande ett antal utestående frågor som behöver diskuteras vidare. Det handlar om artiklarna om förvar och likabehandling av asylsökande.

När det gäller skyddsgrundsförordningen pågår förhandlingar mellan rådet och parlamentet sedan hösten 2017. Man har kommit överens i flera

delar, men den svåra frågan handlar om längden på uppehållstillstånden. Den frågan är fortfarande utestående.

Ni vet att man i rådet har kommit överens om ett spann för uppehållstillståndens längd, som sedan ska avgöras nationellt. Det handlar om tre till tio år för flyktingar och ett till fem år för alternativt skyddsbehövande. Vid förlängning kan man ge permanenta uppehållstillstånd. Parlamentet vill å sin sida se femåriga tillstånd för båda kategorierna.

Den svenska ståndpunkten när det gäller permanenta uppehållstillstånd är att de ska beviljas, i vart fall vid förlängning.

Också när det gäller vidarebosättningsramverket fortsätter förhandlingen med parlamentet. Den inleddes i december förra året. Rådet har betonat att deltagandet i vidarebosättningen ska vara frivilligt. Parlamentet driver å sin sida på för ett tvång, men man har samtidigt signalerat att en godtagbar kompromiss skulle innebära att förordningen blir frivillig om rådet kan godta parlamentets syn att vidarebosättning är ett humanitärt instrument.

Rådet har ännu inte enats om ett mandat när det gäller asylprocesurförordningen. Där är det intensiva förhandlingar som har pågått länge. Bulgarien har som målsättning att nå i mål under sitt ordförandeskap, men det finns ett flertal utestående frågor.

Bestämmelserna i förordningen är tekniska och detaljerade. Det är svårt att harmonisera de olika administrativa systemen i medlemsstaterna. I många frågor har detta inneburit att man gått tillbaka till skrivningar liknande direktivet, som ger större flexibilitet för staterna. Det kan handla om bestämmelser om vilka myndigheter som ska göra vad, hur en ansökan ska göras, rätten till offentligt biträde och så vidare. Också processen för en initial prövning om huruvida en ansökan kan tas upp till prövning eller inte har nu ändrats till en frivillig bestämmelse.

När det gäller den föreslagna listan över säkra ursprungsländer har regeringen motsatt sig att Turkiet ska finnas med. Vi har numera stöd från ett flertal medlemsstater. Fortfarande ser vi dock vissa problem med att alltför detaljerade bestämmelser och många tidsfrister innebär att systemet blir mer komplicerat och mindre flexibelt för myndigheterna. Bestämmelser om hur man hanterar ansökningar för sökande som avviker eller försvårar processen är också väldigt svåra att enas om. Här framhåller vi naturligtvis vår ståndpunkt om rätten att söka asyl som måste upprätthållas samtidigt som systemet måste vara effektivt.

När det gäller Dublinförordningen är det bra att förhandlingarna har upptagits igen på det sätt som har gjorts. De har pågått intensivt under våren. De kompromissförslag som det bulgariska ordförandeskapet har presenterat är en fortsättning på arbete som har gjorts av tidigare ordförandeskap. Förslagen bygger på den trestegsmodell där Dublinförordningen gäller i ett normalläge. Om det blir ett högt migrationstryck aktiveras en krismekanism, och i en allvarlig kris är det Europeiska rådet som ska ge riktlinjer.

Jag vet inte om det finns behov av att jag mer detaljerat förklarar hur förslaget ser ut i dagsläget. I så fall lägger jag någon minut på det.

I de delar som inte handlar om omfördelning bygger förslaget vidare på kommissionens ursprungsförslag. Man tittar alltså vidare på hur man kan effektivisera och förenkla. Man tittar på hur långa tidsfristerna ska

vara för de olika momenten att fastställa en ansvarig medlemsstat och själva överföringen som hör till.

En viktig fråga är också den om varaktigt ansvar och som rör hur lång tid en medlemsstat ska ansvara för en asylsökande. Syftet med det varaktiga ansvaret är att förhindra sekundära förflyttningar. Där föreslog kommissionen ursprungligen att när en medlemsstat har blivit ansvarig ska det ansvaret i princip aldrig upphöra innan uppgifterna raderas i Eurodac. I dag är det efter tio år. Flera medlemsstater, särskilt de i söder, har haft problem med detta. Det senaste förslaget innebär att ansvaret ska gälla i åtta år men att det kan brytas om en annan medlemsstat beviljar berörd person internationellt skydd eller om det finns ett verkställt utvisningsbeslut.

Enligt gällande Dublinförordning kan ansvaret brytas mycket lättare, till exempel om en person har varit utrest i tre månader eller efter 18 månader om personen inte har kunnat överföras till den ansvariga medlemsstaten.

Det föreslagna steg 2 i Dublinförordningen, som är krismekanismen, handlar om ifall en medlemsstat befinner sig i ett utmanande läge. Där finns förslaget kvar om en tvingande omfördelning, men den kommer senare i processen. Det första läget i steg 2 är när en medlemsstat når 120 procent av sin andel.

En medlemsstats andel, alltså med utgångspunkten 100 procent, beräknas utifrån en referensnyckel där hälften utgör bnp och hälften utgör befolkning. Sedan räknas andelen ut i förhållande till antalet asylsökande på EU-nivå och antalet asylsökande och vidarebosatta i medlemsstaten under de föregående tolv månaderna.

Sveriges referenstal i nyckeln motsvarar 3 procent. Men tar man 2017 års siffror för att få en bild av hur vår andel skulle se ut i ett sådant system skulle vi, räknat på de 100 procenten, ligga på 19 000 asylsökande och då utgöra 120 procent med våra 23 000 asylsökande.

När en eller flera medlemsstater kommer upp till de här 120 procenten och det är mer än 0,1 procent av medlemsstatens befolkning ska kommissionen göra en bedömning av läget, och det ska den göra i samråd med medlemsstaten och med stöd av EU:s myndigheter. Kommissionen kan då i det läget rekommendera omfördelning. I så fall ska andra medlemsstater frivilligt meddela hur många man avser att ta emot. Kommissionen kan även föreslå åtgärder på områden som återtagande, vidarebosättning och samarbete med tredjeland.

Skulle inte detta räcka till och antalet asylsökande i en eller flera stater nå 140 procent av andelen, som då är mer än 0,15 procent av befolkningen, ska rådet på kommissionens förslag anta ett genomförandebeslut med omfördelning.

Om en medlemsstat når 160 procent utan att rådet har kunnat fatta ett beslut ska beslutet ändå antas inom två veckor efter att 160 procent nåddes. Undantaget är om rådet inom de två veckorna på eget initiativ och i samråd med berörd stat antar ett eget genomförandebeslut med omfördelning inklusive vad varje medlemsstat ska bidra med.

Varje medlemsstat ska ta emot omfördelade för minst 50 procent av sin andel, och för den andra hälften kan medlemsstater bidra med alternativa åtgärder. De som föreslås är vidarebosättning eller att betala, och då betalar man 25 000 euro per person om man når upp till 25 procent

och därefter 35 000 euro per person utöver de 25 procenten. Man kan också kombinera de här åtgärderna.

Maxantalet för omfördelning ska inte överstiga 0,05 procent av EU:s totala befolkning under två år. Den siffran betyder i nuläget ca 250 000.

Sedan föreslås också att varje medlemsstat under vissa förutsättningar ska få en finansiell ersättning. Det handlar om ersättning i två situationer: dels om en medlemsstat tar emot ett stort antal sökande, minst 120 procent av en andel, dels när man tar emot omfördelade personer. Utgångspunkten är att den finansiella ersättningen utbetalas till den stat som i slutändan blir ansvarig för att pröva ansökan.

Har man nått gränsen 120 procent ska man få 10 000 euro för varje sökande. Samma summa ska utbetalas för varje omfördelad person. Om en medlemsstat i någon av dessa situationer beviljar den sökande internationellt skydd utgår ytterligare en ersättning om sammantaget max 30 000 euro för en person. Därutöver föreslås det 10 000 euro per verkställt utvisningsbeslut, och slutligen får en medlemsstat som frivilligt tar emot en omfördelad 20 000 euro per person. Dessa personer ska också avräknas den kvot som en medlemsstat tilldelas i tvingande omfördelning.

Jag lovar att jag inte kan redogöra för alla de här siffrorna utan mitt textmaterial. Det är ett väldigt komplicerat system, men det är det som är föremål för diskussion.

Det viktiga tredje steget handlar om den allvarliga krisen, det vill säga när den övre gränsen för omfördelning har nåtts. Då kan Europeiska rådet ge riktlinjer om ytterligare åtgärder. Till exempel kan man fortsätta med omfördelning eller vidta andra åtgärder.

När det gäller ståndpunkterna fick ju regeringen stöd för sin ståndpunkt i solidaritetsfrågan inför RIF-rådet den 18 maj 2017, alltså för drygt ett år sedan. Det som har förhandlats och diskuterats är ytterligare ett led i försöken att nå en samsyn. Det föranleder då ingen ändring i vår ståndpunkt, men vår utgångspunkt är som tidigare att grunden måste vara en obligatorisk solidaritetsmekanism och ett effektivt Dublinsystem. Där har vi ett tydligt stöd av både Tyskland och Frankrike.

Beroende på hur det utvecklar sig de närmaste veckorna kan vi behöva återkomma för att revidera ståndpunkterna, men i nuläget finns inte det behovet. Det gäller för övrigt också alla övriga rättsakter också eftersom alla är uppe nu.

Vid mötet i nästa vecka avser regeringen att understryka att det är viktigt att fortsätta arbetet med att nå ett resultat i juni – den uppmaning som stats- och regeringscheferna har gett. Det bulgariska ordförandeskapet har gjort, tycker jag, ett bra arbete och haft en hög ambition att komma fram i de här frågorna, och vi instämmer i stort med vad ordförandeskapet redogör för i sitt dokument. För oss från regeringen är det viktigt att vi når fram till ett effektivt, humant och långsiktigt hållbart asylsystem. Vi vill ha en bra balans mellan ansvar och solidaritet, men det krävs också då att *alla* medlemsstater står upp för detta att vi ska ha effektiva och rättssäkra asylsystem. Det är viktigt, inte minst om vi ska kunna återskapa förtroendet för Schengensamarbetet, vilket jag också har påpekat i samband med våra ministermöten.

EU behöver också ett system som kan hantera framtida kriser – det lärde vi oss 2015 – som bygger på att alla faktiskt är med och tar sitt ansvar.

Det var ett långt inlägg, herr ordförande. Min ambition var att redogöra för det aktuella läget kring samtliga rättsakter.

Anf. 14 ORDFÖRANDE:

Jag ska ge statsrådet och nämnden tid att återhämta andan och att reflektera över det sagda medan jag tar en kort överläggning med presidiet.

Det är alltså ett antal rättsakter som ska diskuteras på rådet. Om vi tittar i handlingarna kan vi se att det har funnits avvikande meningar vid överläggningar i socialförsäkringsutskottet, men de har varit olika beroende på vilken rättsakt som har diskuterats. Det är 14 totalt. När det gäller till exempel Eurodacförordningen har det tidigare inte funnits någon avvikande mening alls. Jag tänker att vi kan börja med en liten allmän diskussion om det finns ett önskemål om det, men sedan måste vi nog försöka styra in, om det finns olika uppfattningar, på respektive rättsakt så att det blir tydligt för regeringen vad EU-nämnden ger stöd för respektive inte ger stöd för.

Anf. 15 JAN BJÖRKLUND (L):

Herr ordförande! Det här är, skulle jag säga, det största och viktigaste projektet som det europeiska samarbetet står inför under bra många år, möjligen tillsammans med reformeringen av finanspolitiken. Detta är på riktigt. Det som har gjort att den här diskussionen förs är naturligtvis erfarenheten från 2015. Vi hade i Europa under lång tid byggt upp gemensamma regler med Schengenavtalet och allt vad det var, men det funkade inte när det kom till kritan 2015 med mycket långtgående konsekvenser för många länder, till exempel för Sverige. Det var några få länder som tog nästan hela Europas ansvar för flyktingströmmarna från Mellanöstern. Sverige var ett av dem. Just för att länderna hade så olika syn på det här började det upprättas gränskontroller mellan Europas länder – vi gjorde det själva.

Det här har skapat spänningar mellan Europas länder och politiska spänningar inom länderna till följd av att det har blivit en så pass sned fördelning. Vi har också upplevt stora tragedier på Medelhavet som Europa inte riktigt har kunnat hantera på ett värdigt sätt. Det finns alltså många skäl att nu riktigt försöka ta ett krafttag för att reformera den europeiska asyl- och migrationspolitiken.

Låt mig först säga innan jag börjar kommentera detaljer att min uppfattning är att det är viktigare för Sverige att det blir ett avtal och en överenskommelse än att vi får exakt som vi vill på varje punkt. Regeringen måste visa en rätt stor kompromissvilja. Jag inser att det inte i första hand är den svenska regeringen som tjurar utan att det är andra regeringar i Europa som gör det, men alla måste nu visa mycket stor kompromissvilja för att nå en gemensam lösning på detta.

De grundläggande principerna som detta måste vila på är för det första att det är en hög grad av gemensamma regler. Jag ser i regeringens skrivningar nu om svensk ståndpunkt att det finns en lång rad formuleringar om att länderna ska kunna ha olika och så, och jag förstår att det är kompromisser inom regeringen mellan sossarna och Miljöpartiet, men jag tror att man måste ha utgångspunkten att ju mer gemensamma regler desto bättre. Blir det alltför mycket så att alla länder ändå kan göra som de vill förtas kraften i den gemensamma asyl- och

migrationspolitiken. Ju mer olika det blir, desto mer riskerar vi att hamna i samma sits på nytt.

För det andra måste asylrätten respekteras. Det gör den i det här förslaget, men det finns också tongångar i både svensk politisk debatt och i europeisk debatt om att man ska börja inskränka asylrätten, och det tycker jag är oacceptabelt. Asylrätten måste respekteras. Men i att asylrätten respekteras ingår också, vill jag säga, att ett nej är ett nej. Då kan man inte bevilja amnestier, apropå den nu aktuella diskussionen, åt stora grupper som har fått ett nej även efter rättslig prövning. Det är en självklarhet att ska det här fungera är ett ja ett ja och ett nej ett nej.

Också för det gemensamma skyddsgrundsdirektivet – det kommer så många olika direktiv – är det centralt att det blir gemensamma regler för hur TUT och PUT ska hanteras. Om det finns ett stöd i EU för att alla ska ha PUT är det bra naturligtvis. Det är väl dock ytterst osannolikt. Det är väl nästan bara Sverige som anser att PUT är ett viktigt instrument. Om man har fått tillfälligt uppehållstillstånd i början, när övergår det till permanent uppehållstillstånd och under vilka kriterier och förutsättningar? Det är också en viktig del att ha en gemensam syn om.

I verkligheten fungerar det inte att Sverige ensamt beviljar permanenta uppehållstillstånd från första början, även om man öppnar för det i regeringens skrivning. Men det har en sådan enorm dragningskraft på flyktingar som kommer till Europa att om ett land beviljar permanent uppehållstillstånd och alla andra beviljar tillfälliga är det klart att vi riskerar att på nytt hamna i den situation vi var i 2015.

Vitsen med detta måste vara att vi ska avveckla gränskontrollerna mellan länderna, men då måste det finnas en hyfsat fungerande yttre gränskontroll. Då hänger detta samman med budgetförslaget från kommissionen. Det är den stora satsningen som nu föreslås, nämligen uppbyggnaden av en stor yttre gränskontroll också med sjöräddning i Medelhavet av humanitära skäl. Men den måste fungera. Man kan inte säga nej till de satsningarna därför att man säger nej till EU:s budget eftersom det innebär en utökad ambition. Det är helt centralt. Om det ska vara en gemensam asylpolitik måste vi också ha en gemensam yttre gränskontroll. Kostnaderna ligger i att Medelhavet är ett stort hav och att det krävs mycket resurser med fartyg och annat. Detta ska principerna bygga på.

Vi måste förstå erfarenheten från 2015. Det som hände 2015 kan hända på nytt, det vill säga att det plötsligt kommer en mycket stor flyktingström. Man behöver inte ha jättemycket fantasi. Det är bara att titta på norra Afrika eller Mellanöstern för att se hur oroligt och instabilt läget är, eller att relationen med Turkiet blir sådan att plötsligt släpper Erdoğan på en stor flyktingström. I princip förfogar han över det instrument, och då har vi samma sits på nytt. Därför är det angeläget, menar jag, att så snabbt som möjligt komma i mål.

Det tydligaste är det som statsrådet själv säger, att om systemet hade varit på plats 2015 hade Sverige inte tagit emot 165 000 flyktingar utan i stället 30 000–40 000. Resten hade fördelats över Europa. Då hade vi inte alls haft de integrationsutmaningar vi nu har på olika sätt i Sverige. Det handlar om att förstå hur viktigt detta är för svensk del.

Jag stöder grundinriktningen i regeringens förhandlingsposition. Jag vill skicka med att det är viktigare att vi når en gemensam uppgörelse än att Sverige får exakt vad vi vill på varje punkt. Vi måste också i andra

sammanhang vara öppna för att vara med och finansiera en gemensam yttre gränskontroll. Det hänger samman med den gemensamma asylpolitiken. Då går det inte att ha den attityd som till exempel finansministern gav uttryck för när kommissionen lade fram sitt förslag, det vill säga att vi inte är beredda att betala. Det kommer naturligtvis att kosta en del.

Anf. 16 CAROLINE SZYBER (KD):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen.

Det är positivt att vi tar en allmän diskussion. Det är ändå fråga om ett asylpaket, även om det är olika lagstiftningsakter. Det är positivt att man försöker se en helhet.

I vintras var ju statsministern tydlig med att han trodde att frågan skulle gå mål i juni. Nu verkar även ministern här vara tydlig. Då får vi hoppas det. Därför är det viktigt att vi tar tillfället i akt, även om det här en informationspunkt, att ta en bredare diskussion.

Utifrån de ståndpunkter som regeringen har redogjort för undrar jag: Vilka medlemsstater är ni redo att nå kompromisser med som står allra längst från oss? Precis som Liberalerna var inne på tidigare är det viktigt att vi verkligen får en gemensam helhet, men jag skulle gärna vilja få mer klargjort vilka delar regeringen är villig att släppa.

Om man tittar specifikt på Eurodacförordningen är det intressant att det kändes som om man hade kommit långt i det arbetet. Nu känns det som att man står och trampar vatten. Är det talande för fler rättsakter, det vill säga att man numera står och stampar och ingenting blir färdigt? Hur känns det?

Jag vill ända lyfta upp frågan vad regeringen ser för eventuella framtida konsekvenser för Schengensamarbetet och den fria rörligheten för människor inom EU om medlemsstaterna inte lyckas hitta ett gemensamt förhållningssätt till migration? Det lär påverka både den fria rörligheten och hela unionen.

Anf. 17 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Herr ordförande! Jag uppskattar inläggen från både Liberalerna och Kristdemokraterna. Det är otroligt viktiga ståndpunkter.

Den viktiga hållningen för Sverige i förhandlingarna har varit att vi verkligen har drivit på för solidaritet och ansvarstagande för alla medlemsstater. När jag kom in i regeringen för snart ett år sedan tog jag vid ett förhandlingsarbete i ministerrådet från min företrädare. Jag kunde konstatera när jag klev in i rummet att Sverige positionsmässigt i förhandlingarna har en stark ställning. Det har Sverige tillsammans med Tyskland och andra stora och viktiga länder. Sverige är inte en av de största medlemsstaterna, men vi är absolut en av de viktigaste medlemsstaterna när det gäller att driva på i gemensamma åtaganden för det europeiska arbetet.

Jag har upprätthållit den ståndpunkten. Vi har också haft möjlighet att diskutera värdet av att göra kompromisser. Jag vill instämma i det Jan Björklund säger, nämligen att det är oerhört viktigt att vi får en överenskommelse till stånd. Naturligtvis är det viktigt att betrakta innehållet i överenskommelsen.

När vi nu diskuterar modellen med tre steg eller med andra åtaganden är det ändå så att vi vidhåller vår hållning om en tvingande omfördelning. Men många länder invänder mot den modellen. Där är det en konfrontatorisk diskussion.

Låt mig ändå försöka ge en bild. Ungerns hållning är benhård. Men med de länder som Ungern överklagade tillsammans med upplever vi ändå att det är åtminstone möjligt att föra samtal.

Jag träffade själv min ministerkollega i Tjeckien i våras på en egen överläggning. Det var mycket bra samtal. Jag träffade Finlands inrikesminister förra veckan, som också hade träffat Tjeckiens minister, och han kunde bekräfta bilden. Någonting är ändå på väg att hända, där insikten är att EU, för att värna sitt eget värde, sin egen union och sin egen ställning måste klara att ta ansvar för de svåra frågorna.

Asylrätten värnas. Det finns tre viktiga delar i migrationspolitiken som den svenska regeringen ständigt talar om, utöver solidaritet och ansvar. En del är att vi står upp för och värnar asylrätten. Den andra delen är FN:s kvotflyktingssystem och vidarebosättning. Där har Sverige aktivt drivit på för att öka den andelen i hela EU. Det arbetet går bra. Vi har ökat till 5 000, och flera länder har talat om att de har för avsikt att öka sin andel. Den tredje delen, som Jan Björklund också nämnde, är det aktiva biståndet och insatser på plats. De tre är naturligtvis viktiga för att upprätthålla en gemensam hållning i Europa för att klara flyktingströmmarna.

Den konkreta frågan från Caroline Szyber handlade om vilka akter vi är beredda att släppa fram. Vi har ett mandat från EU-nämnden som har varit att den svenska hållningen är att ingenting är klart förrän allting är klart. Men vi har ett mandat att gå fram med en eller några akter för att komma vidare i kompromissen. Vid en första anblick är det lätt att konstatera att två av dem är nästan klara. Men vi vill inte säga vilka vi är beredda att gå fram med. En viktig bricka i förhandlingsarbetet är att vi hela vägen står upp för värdet av solidaritet och tvingande omfördelning. Det är möjligt att nå kompromissen genom att släppa fram en eller flera akter, men jag tror inte att jag i dag ska tala om vilken akt som ska komma i fråga.

Anf. 18 MIKAEL CEDERBRATT (M):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen.

Vi har haft statssekreterare Westbratt på besök i utskottet under hela våren. I början av terminen fanns en stor optimism om att komma i hamn innan halvårsskiftet, men den har svalnat under resans gång. Vad är det som händer om man inte kommer i hamn?

Det är ett EU-parlamentsval nästa år och sedan en ny kommission. Om vi inte kommer i hamn vid halvårsskiftet kommer det att dröja. Jag vill gärna höra en kommentar om det.

Låt gå mig in på temat om akter. Vad ser ministern för för- och nackdelar? Det är alltid bra att kunna säga att vi har kommit en bit på vägen, men innebär det att det blir ännu svårare att komma i hamn med de riktigt svåra akterna?

Anf. 19 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Sverigedemokraterna har tidigare anmält avvikande meningar rörande alla delarna i ärendet, förutom Eurodacförordningen. Den står vi fortfarande bakom. Vi tycker att det är positivt att det går att öka kontrollen över irreguljära flyktingar och invandrare samt förbättra registerföring.

I övriga delar vidhåller vi de avvikande meningar vi tidigare har anmält i nämnden och i socialförsäkringsutskottet. Vi säger nej till en gemensam asylpolitik, och vi säger nej till tvingande mekanismer. EU:s medlemsstater måste ta eget ansvar – det är nationell kompetens. Fokus

från EU:s sida måste ligga på att upprätthålla EU:s yttre gränser. Insatserna i dag måste riktas mot att minska irreguljär migration och upprätthålla principen om första asylansökan.

Sverigedemokraterna tycker att det är oroande med en regering som talar om EU:s miniminivå när det nu finns skrivningar om att på olika sätt höja miniminivån.

Vidare vill vi motverka en harmonisering av mottagningssystemen. Om det inte är möjligt måste arbetet fokuseras på att minska all form av asylrelaterad och irreguljär migration.

Det talas om permanenta uppehållstillstånd. Om man harmoniserar regelverket inom EU bör det naturligtvis inte vara tillåtet för en enskild medlemsstat att utfärda permanenta uppehållstillstånd. Om det ska vara gemensamma regler på migrationsområdet kan oansvarig politik i ett land påverka andra länder. Då är det viktigt att på olika sätt motverka sådana positiva incitament.

Det talas om landsspecifika listor. Där är det rimligt att Turkiet finns med på en sådan lista.

Det här sammanfattade partiets ståndpunkt.

Anf. 20 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

Jag vill tacka Mikael Cederbratt för frågorna och inlägget.

Min bild är att Sveriges ställning i förhandlingarna är stark, och Sverige gör skillnad. Det har inte undgått någon att det har varit ett antal val i Europas medlemsstater där det också har varit ett starkt genomslag för tydligare högervindar. Det präglar också respektive regeringars ståndpunkter, som har förändrats under kort tid. Det ordförandeskap som nu tar vid med Österrike är ett sådant exempel. Där är det en helt annan hållning i förhandlingarna än vad det var initialt.

Sent under gårdagskvällen nåddes vi av att det nu blir en regering i Italien, men uttalanden som har gjorts i dessa frågor bådär inte så gott i förhandlingsarbetet. Det finns tydligare uttryck från ett antal medlemsstater att de inte vill se den solidariska fördelningen.

Det är därför som det blir så tufft i förhandlingarna för oss länder som vill se ett gemensamt ansvarstagande för asyl- och flyktingpolitiken på Europainivå.

Jag har den hållningen att jag tycker att man aldrig ska ge upp förrän klockan är fem över tolv. Min erfarenhet av förhandlingar i tidigare sammanhang är att det kan hända väldigt mycket i slutet. Jag har en stark förhoppning om att mötena under juni ska leda oss framåt.

Även om det har varit ett tydligt uttalande från stats- och regeringscheferna är det ingenting som stängs i samband med juni. Jag vill ändå göra det klart. Man kan ibland ha bilden av att vi då stänger böckerna, men så är det inte.

Sedan tar ju Österrike över ordförandeskapet. Det som möjligen kan komplicera förhandlingsarbetet, om det ska fortsätta i höst, är att det under 2019 är Europaparlamentsval med allt vad det innebär och med en ny kommission. Där har Sverige tillsammans med ett antal andra länder bedömt att det är oerhört viktigt att komma fram innan sommaren, också för att bulgarerna har visat en så tydlig vilja att komma fram till någon form av kompromiss.

När det gäller Sverigedemokraternas inlägg är min kommentar att det inte är några synpunkter som är möjliga att ta med till förhandlingsbordet vid ministerrådsrådet.

Anf. 21 JENS HOLM (V):

Vi tycker att det är bra att alla EU-länder ska ta ansvar för att ta emot asylsökande. Vi stöder därför omfördelningsmekanismen. Vi tycker också att det är viktigt att det finns någon form av sanktioner mot dem som inte samarbetar. Vi tycker också att det är bra att man är tydlig med ett vidarebosättningsprogram. Man skulle kunna kalla det för någon form av laglig väg in.

Annars har vi många invändningar mot förslagen. Jag vill hänvisa till de avvikande meningar som vi har anmält i SfU på de flesta av dessa områden, men inte mot Eurodac och Easo. Men i de andra förslagen har vi avvikande meningar.

Ett av skälen till att vi är kritiska är att det är flera direktiv som omvandlas till förordningar, till exempel asylprocedurförordningen och skyddsgrundsförordningen. När ett direktiv blir en förordning blir det en harmonisering. Det blir väldigt svårt för ett enskilt medlemsland att ha en ambitiösare hållning. Det är en stor risk för att miniminivåerna blir ett tak för medlemsstaterna. Man pressar alltså ned migrationspolitiken till en form av miniminivå, och det tycker vi är olyckligt.

Vi var ju motståndare till den tillfälliga migrationslagen som kom. Vi ser nu att det är uppenbart att många av de tillfälliga komponenterna blir permanenta, antingen direkt genom regeringens agerande eller genom att det blir EU-förordningar.

Vi tycker också att det är problematiskt med så kallade säkra-länder-listor. Vi uppmanar verkligen Sverige att med kraft motsätta sig att Turkiet finns med på en sådan lista. Det är bra att det nu är fler länder som motsätter sig detta. Men det gäller inte bara Turkiet utan det finns en mängd andra länder som inte borde finnas med på en sådan lista.

Vi har ju begränsat med tid, så jag väljer att bara ställa en konkret fråga. Det gäller vidarebosättningsramverket där rådet nu förhandlar med EU-parlamentet.

Som jag har förstått den svenska positionen vill Sverige att kvotflyktingarna ska villkoras till andra politikområden, till exempel till utrikespolitik och annat, medan EU-parlamentet driver att den här lagstiftningen helt och hållet ska baseras på UNHCR:s principer, att man inte ska blanda in hur länder agerar på andra politikområden och ställa villkor. Där skulle jag vilja ha ett klargörande om vad som är svenska positionen i det här avseendet. Jag vill verkligen uppmana den svenska regeringen att tillmötesgå EU-parlamentets hållning som jag tycker är mycket tydligare och bättre rent principiellt.

Anf. 22 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, statsrådet, för redovisningen! Jag ska endast uppehålla mig vid en frågeställning. För tids vinnande avstår jag alltså från att lämna våra principiella ståndpunkter. De är säkert kända sedan tidigare.

Min fråga rör att man har överenskommit, vilket jag tycker är bra, att beslut ska fattas mer eller mindre i konsensus. Då uppstår ju fråga: Vilka

red lines har den svenska regeringen? Vad är det som man inte är beredd att kompromissa om? Var går gränsen någonstans?

Jag kan exemplifiera med Turkiet. Är den svenska regeringen beredd att kompromissa om Turkiet eller inte? Det finns ett antal sådana frågor som jag jättegärna skulle vilja ha svar på. Snart kommer vi att ge regeringen ett riktigt brett mandat att förhandla. Då är det viktigt att vi vet var den övre gränsen, the red line, går någonstans.

Anf. 23 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Herr ordförande! Jag börjar med frågorna från Jens Holm. Jag kan bara bekräfta att vi jobbar på den första delen förhandlingsmässigt med både sanktioner och uppmärksamheten kring värdet av Schengen, som flera talare har påpekat här i dag. Man ser den helheten.

När det gäller den konkreta frågan om vidarebosättning är det ett sammantaget arbete. Vår ingång är att man samarbetar helt och hållet med FN-ledda organisationer. Däremot om man i det sammanhanget genom ett aktivt påverkansarbete kan jobba för mänskliga rättigheter, så att man får en insikt om vad det handlar om, är detta någonting som kan bidra i den fördelning av vidarebosättning som ska göras. Det ska inte uppfattas som att det är villkorade åtgärder, men det är ändå viktiga frågor för att man ska ha ett bra samspel om hur vidarebosättningen kan gå till.

Det är klart att när Sverige ska prioritera sin del är det en bra kombination om det också sker med ett arbete för att öka kunskaperna om mänskliga rättigheterna i dessa länder.

Eskil ställde en konkret fråga om var gränsen går för den svenska hållningen för att nå en kompromiss. Du exemplifierade med Turkiet. Vi har varit väldigt tydliga i Turkietfrågan, och det är regeringens bestämda uppfattning. Däremot är det omöjligt att föra en förhandling här och säga hur vi ska göra. Sedan åker man till förhandlingsbordet och märker att det blir ett annat läge. Då måste man förhålla sig till det.

Jag vill vara tydlig med att om och när regeringen bedömer att vi vill ha eller måste ha stöd för en ändrad ståndpunkt, då kommer vi naturligtvis till riksdagen och frågar om det, självklart. Om man nu på något sätt går framåt i någon riktning i förhandlingarna har vi för avsikt att återkomma. Då måste vi göra det.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Tack för att både statsrådet Fritzson och nämndens ledamöter är så kärnfulla i sina inlägg.

Eftersom jag inte uppfattat att någon mer har begärt ordet konstaterar jag att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning.

Anf. 25 MIKAEL CEDERBRATT (M):

Herr ordförande! Jag uppfattade att man beslutsmässigt skulle ta punkt för punkt för att kunna anmäla avvikande meningar.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Ja, men när ingen begärde ordet trodde jag inte att det fanns något intresse från nämndens ledamöter, men så gör vi absolut.

Vi börjar med Dublinförordningen.

Anf. 27 MIKAEL CEDERBRATT (M):

Jag vill då bara anmäla en tidigare avvikande mening. Jag är lite osäker på om den har tagits upp i EU-nämnden, men den har definitivt anmälts i utskottet.

Anf. 28 ORDFÖRANDE:

Menar ni den enskilda avvikande mening som Moderaterna har lämnat?

Anf. 29 MIKAEL CEDERBRATT (M):

Ja, det fanns tidigare en alliansgemensam avvikande mening, men den är tillgodosedd, så att den är borta.

Anf. 30 ORDFÖRANDE:

Är det någon mer som önskar ordet när det gäller Dublinförordningen? Nej. Då finner jag att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning när det gäller Dublinförordningen. En avvikande mening från SD, en avvikande mening från V och en avvikande mening från M har anmälts.

Då går vi över till direktivet om mottagningsvillkor. Är det någon som önskar ordet? Nej. Då konstaterar jag att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning. En avvikande mening från Sverigedemokraterna och en avvikande mening från Vänsterpartiet har anmälts.

Är det någon ledamot som begär ordet angående skyddsgrundsförordningen?

Anf. 31 MIKAEL CEDERBRATT (M):

Där har vi en avvikande mening som är helt ny. Jag läser upp den:

I regeringens ståndpunkt framgår att man förordar ett regelverk som möjliggör att permanenta uppehållstillstånd får beviljas till skyddsbehövande. I första hand ska ett permanent uppehållstillstånd kunna beviljas vid det första beviljandetillfället och i andra hand i samband med förlängning. Tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel tillämpas av Sverige och andra jämförbara länder. Därför bör huvudregeln vara att tillfälliga uppehållstillstånd beviljas vid det första beviljandetillfället. Det ska inte vara möjligt för enskilda medlemsstater att kunna ha en mer generös inställning än den som EU har gällande uppehållstillståndens längd.

Anf. 32 ORDFÖRANDE:

Någon ytterligare som önskar ordet? Nej. Då konstaterar jag att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning när det gäller skyddsgrundsförordningen. En avvikande mening från Sverigedemokraterna, en avvikande mening från Vänsterpartiet och en avvikande mening från Moderaterna har anmälts.

Vi går vidare till förordningen om asylförfarande. Någon ledamot som önskar ordet?

Anf. 33 MIKAEL CEDERBRATT (M):

Jag vill bara anmäla den tidigare avvikande meningen.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Jag har inte noterat någon tidigare avvikande mening där. Antingen har jag missat det eller också är det något annat missförstånd.

Anf. 35 MIKAEL CEDERBRATT (M):

Det är säkert så att den har anmälts i utskottet på något sätt. Men den gäller alltså säkra-länder-begreppet. Vi tycker att man ska gå på kommissionens förslag.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Då har jag noterat tre avvikande oliklydande meningar. Är det någon mer som önskar ordet? Nej. Då konstaterar jag att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning när det gäller förordningen om asylförfarande. En avvikande mening från Sverigedemokraterna, en avvikande mening från Vänsterpartiet och en avvikande mening från Moderaterna har anmälts.

Vi kommer då in på Eurodacförordningen. Någon ledamot som önskar ordet? Nej. Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

När det gäller förordningen om EU:s asylbyrå har jag noterat en avvikande mening från Sverigedemokraterna. Någon ytterligare ledamot som önskar ordet? Nej. Då konstaterar jag att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning. En avvikande mening har anmälts från Sverigedemokraterna.

Beträffande förordningen om ramen för vidarebosättning har jag noterat att en avvikande mening från Sverigedemokraterna och en avvikande mening från Vänsterpartiet har anmälts. Någon som önskar ordet?

Anf. 37 ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag vidhåller vår tidigare avvikande mening.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

I socialförsäkringsutskottet har det tidigare funnit en gemensam avvikande mening mellan M, C, L, och KD. Den önskar Centerpartiet vidhålla.

Anf. 39 CAROLINE SZYBER (KD):

Vi står fast vid den.

Anf. 40 JAN BJÖRKLUND (L):

Vi står också bakom den.

Anf. 41 MIKAEL CEDERBRATT (M):

Vi står också bakom den.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Någon ytterligare som önskar ordet? Då konstaterar jag att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning. En gemensam avvikande mening har anmälts från M, C, L och KD. Det finns också en avvikande mening från SD och en avvikande mening från V, oliklydande.

Vi går vidare på dagordningen, till dagordningspunkt 16, Övriga frågor. Önskar statsrådet tillägga något där? Så är inte fallet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 17, Migration: lägesrapport.

Anf. 43 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

På denna punkt om migration kommer det att föras en diskussion om det aktuella läget. Ordförandeskapet har presenterat en lägesrapport om situationen och om genomförandet av de olika åtgärder som EU har beslutat om. Medlemsstaterna har inbjudits att ha synpunkter.

Migrationstrycket fortsätter att vara högt. Och även om trycket totalt sett i EU har minskat jämfört med tidigare år ser vi en ökning under första halvan av 2018 av antalet migranter som kommer från Grekland, västra Balkan och Spanien. Hittills har vi i EU haft asylansökningar motsvarande 215 000.

EU måste alltså ha beredskap för både ökade migrationsflöden till EU och nya migrationsvägar. Vi måste därför intensifiera arbetet på alla plan, så att vi klarar att både ge skydd till människor i behov av skydd och underlätta en säker och reglerad migration.

Vi kommer att markera även på den här punkten att ett starkt gemensamt asylsystem, som vi nyss diskuterade, är viktigt för ett väl fungerande Schengensamarbete.

Vi kommer också att trycka på att alla medlemsstater måste bidra operativt och finansiellt för att genomföra de åtgärder som vi har kommit överens om gemensamt. Det handlar om kontrollen av yttre gränser, som måste stärkas, och ansträngningarna i samarbetet mellan EU, Afrikanska unionen, UNHCR och IOM längs den centrala Medelhavsrutten. Jag vill understryka att det är en positiv utveckling i det samarbetet nu. Insatser för att få till stånd ett ökat frivilligt återvändande och återetablering måste stärkas i hela EU och i samtliga medlemsstater.

Vi behöver också få till stånd ett bättre återvändande av personer som inte har tillstånd att vistas i EU. Från svensk sida stöder vi fortsatta ansträngningar för att få till stånd samarbeten med tredjeländer om just återtagandet.

Som jag sa tidigare är det fler medlemsstater som både följer och behöver följa Sveriges väg och tillhandahålla fler platser för vidarebosättning. Det är ett arbete som vi gör i samarbete med UNHCR med personer som verkligen är flyktingar i behov av skydd från de stora länderna med läger, som Libyen och Sahelländerna längs den centrala Medelhavsrutten.

Det är också viktigt att EU talar med en röst i internationella forum så att vi kan uppnå konkreta resultat och få till stånd en global och långsiktigt hållbar migrationspolitik. Detta kommer vi att understryka i samband med ministermötet.

Anf. 44 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Sverigedemokraterna vidhåller de ståndpunkter som vi hade på den tidigare dagordningspunkten.

Vi skulle önska ett tydligare fokus på EU:s yttre gränser. Vi välkomnar det kommande österrikiska ordförandeskapet som kommer att fokusera mycket på det. Det ska bli intressant att se hur de diskussionerna kommer att fungera.

Vi vidhåller avvikande meningar rörande just gemensam asylpolitik och det området.

Anf. 45 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning och en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 21, Övriga frågor. Finns det något som statsrådet önskar lyfta upp där? Det gör det inte.

Då tackar vi statsrådet och statsrådets medarbetare för medverkan vid dagens sammanträde, och när helgen kommer önskar vi er en trevlig sådan.

Anf. 46 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Tack! Vi önskar detsamma.

§ 2 Rättsliga och inrikes frågor**Statssekreterare Charlotte Svensson****Åtterrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 8–9 mars 2018****Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 4–5 juni 2018**

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Charlotte Svensson med medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde.

Vi har först åtterrapporten från mötet i rådet den 8–9 mars 2018. Den har varit utsänd. Finns det något som statssekreteraren önskar tillägga där?

Anf. 48 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON:

Nej. Jag hänvisar till den skriftliga rapporten.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Det föreligger inte heller några frågor från nämndens ledamöter.

Finns det något på dagordningspunkt 6, Övriga frågor?

Anf. 50 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON:

Nej. Det finns aktuella lagstiftningsförslag. Men man har ännu inte meddelat vilka man ska informera om.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkt 7, Förordningen om Europeiska åklagarmyndigheten: genomförande.

Anf. 52 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON:

Vi kommer under den här dagordningspunkten att få en lägesrapport om genomförandet av Eppo. Ordförandeskapet har ännu inte presenterat något närmare.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Strategin och handlingsplanen för e-juridik 2019–2023.

Anf. 54 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON:

EU:s medlemsstater samarbetar under namnet e-juridik i syfte att öka tillgången till rättslig information och göra det möjligt att kommunicera elektroniskt vid gränsöverskridande rättsliga ärenden. Arbetet har pågått i över tio år och har resulterat i att webbplatsen e-juridikportalen har skapats. Där finns en stor mängd rättslig information tillgänglig, till exempel om medlemsstaternas rättssystem och regelverken på olika rättsområden.

Arbetet utgår från en strategi som kompletteras med en handlingsplan. Båda gäller till utgången av 2018.

Ordförandeskapet kommer under den här punkten att informera om att arbetet med att ta fram en ny strategi pågår. I strategin kommer samarbetets mål att fastställas samt de principer som det bygger på.

Ordförandeskapets avsikt med informationspunkten är att lyfta fram samarbetet och berätta att det leder till effektivare hantering av gränsöverskridande ärenden.

Diskussionerna i arbetsgruppen har visat att medlemsstaterna i stort sett är överens om vad strategin bör innehålla. Medlemsstaterna är också överens om att samarbetet ska fortsätta grundas på principen om frivilligt deltagande.

Under diskussionens gång har det också blivit tydligt att det råder konsensus om att arbetet ska utgå från användarnas behov och att den nya strategin måste ta höjd för framtida användning av ny teknik.

Vi är alltså nöjda med det övergripande utfallet av diskussionerna hittills.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Övriga frågor. Finns det något att tillägga där?

Anf. 56 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON:

Här kommer det inkommande ordförandeskapet att informera om sitt kommande arbetsprogram. Vi kommer att lyssna till informationen.

Det har också tillkommit en ny punkt. Det är Tyskland och kommissionen som vill informera om missbruk av uppgifter från Facebook. I dagsläget vet vi inte mer om vad de kommer att säga. Vi får återkomma till den frågan i återrapporteringen från mötet.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10, Elektroniska bevis.

Anf. 58 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON:

Den 17 april presenterade kommissionen ett förslag till förordning om tillgång till e-bevisning inom EU och ett direktiv om utseende av representant för utlämnande av e-bevisning. Förordningen syftar till att ge de brottsbekämpande myndigheterna ett nytt, ändamålsenligt och effektivt verktyg för att de snabbare ska kunna få tillgång till elektroniska uppgifter som kan användas som bevisning i ett straffrättslig förfarande.

I dag behöver en åklagare som vill ha ut till exempel e-post från en tjänsteleverantör utfärda en europeisk utredningsorder, eller om leverantören finns utanför EU begära rättslig hjälp. I båda fallen behöver åklagaren först utreda till vilket land ordern ska sändas. Det kan vara svårt eftersom det inte är klart från vilket land uppgifterna ska begäras ut. Man kan fråga sig om man ska vända sig till alla länder där leverantören har ett kontor, till bara det land där huvudkontoret finns eller till det land där informationen faktiskt lagras.

Att begära ut uppgifterna där de lagras är särskilt problematiskt eftersom det ofta inte går att fastställa. Informationen kanske rör på sig eller lagras helt eller delvis på olika ställen samtidigt. Det nuvarande systemet är alltså inte anpassat till uppgifter som lagras elektroniskt.

Om det trots allt skulle gå att fastställa från vilket land informationen ska begäras ut ska åklagaren översända ordern till den behöriga myndigheten i den staten. Den myndigheten granskar ordern och kan förhoppningsvis erkänna och verkställa den genom att inhämta uppgifterna från tjänsteleverantörerna. Uppgifterna översänds sedan av myndigheten till den svenska åklagaren.

Handläggningstiden för en europeisk utredningsorder är uppemot 60 dagar från att behörig myndighet har mottagit ordern. Om det krävs hjälp från till exempel USA kan det ta mycket längre tid än så. Det är dessutom osäkert om uppgifterna över huvud taget kan lämnas ut.

Det nya förslaget innebär i stället att medlemsstaternas myndigheter kan vända sig direkt till tjänsteleverantören som erbjuder sina tjänster inom EU. De behöver inte gå via en myndighet i en annan stat. Förslaget tar ingen hänsyn till var bevisningen finns lagrad utan innebär en möjlighet att vända sig till en representant för den tjänsteleverantör som har de elektroniska uppgifterna.

De tjänsteleverantörer som avses är både företag som erbjuder elektroniska kommunikationstjänster och företag som erbjuder olika sorters informationstjänster, till exempel Facebook och Google. Även företag som erbjuder rena it-infrastruktur tjänster omfattas.

I stället för den tidsödande processen som jag just beskrev kan en svensk åklagare alltså vända sig direkt till Googles representant i EU och begära ut informationen. Google har då att svara ut och skicka över uppgifterna till den svenska åklagaren inom tio dagar.

Genom förslaget till direktiv införs ett krav på att tjänsteleverantörer som erbjuder sina tjänster i unionen ska utse en juridisk representant som ska vara placerad i ett EU-land. Den juridiska representanten ska ha som uppgift att ta emot myndigheternas order om att lämna ut och bevara elektroniska uppgifter och se till att det efterlevs.

På så sätt kommer myndigheterna alltid att ha någon att vända sig till inom EU för att få ut bevisning. Det kommer också att stå klart vart man ska skicka sin framställan.

En grundläggande förutsättning för de här förslagets tillämplighet är att man erbjuder sina tjänster inom EU och att bevisningen ska användas i ett straffrättsligt förfarande i det land som utfärdar ordern.

Regeringen välkomnar att frågan regleras på EU-nivå. Förslagen måste dock innefatta ett tillräckligt och ändamålsenligt skydd för grundläggande fri- och rättigheter samt värna våra svenska grundlagsregler om bland annat tryck- och yttrandefrihet.

Regeringen hade en överläggning med justitieutskottet om förslaget den 24 maj i år och fick stöd för sin ståndpunkt.

Vid det här rådmötet kommer ministrarna att få ta ställning till om förslagets tillämpningsområde ska utvidgas. Förslaget omfattar i nuläget enbart lagrade uppgifter. Men flera medlemsstater vill att även uppgifter i realtid, så kallade real-time interceptions, ska omfattas. Med det menas i princip det som vi i Sverige kallar avlyssning av elektronisk kommunikation, exempelvis avlyssning av en misstänkt persons mobiltelefon medan samtalet pågår.

Flera medlemsstater vill också att förslaget ska utvidgas till att omfatta så kallad direct access, direktåtkomst. Med det menas att en myndighet i en medlemsstat på egen hand får bereda sig tillgång till elektroniska

uppgifter direkt, utan tjänsteleverantörens inblandning. Om en myndighet till exempel vid en husrannsakan hittar en dator som är inloggad på den misstänktes e-postkonto hos Google skulle myndigheten själv kunna bereda sig tillgång till den misstänktes e-postkonto och ta del av innehållet, oavsett om det lagrats på datorn eller på Googles servrar. I dag får svensk polis bara ta del av den e-post som finns sparad på själva datorn och behöver begära hjälp av amerikanska myndigheter för att få ut uppgifterna som lagras hos Google.

Det har redan hållits några möten i rådsarbetsgrupperna, och medlemsstaterna har ställt sig positiva till de liggande förslagen. Men frågan om tillämpningsområdet har varit föremål för mycket diskussion.

Det är viktigt för kampen mot all typ av brottslighet att vi ger våra brottsbekämpande myndigheter ändamålsenliga verktyg för att utreda brott, även när bevisningen består av elektroniska uppgifter. Skyddet för enskildas rättssäkerhet och personliga integritet måste dock bevakas, och det är viktigt att företag inte åsamkas oproportionerliga kostnader till följd av regleringen.

En heltäckande reglering där även realtidsavlyssning och direktåtkomst inkluderas skulle troligen ge fördelar för brottsbekämpningen, men en komplettering av förordningen är inte oproblematiske och skulle troligen kräva att de pågående förhandlingarna stannade upp, och vi tycker att det är prioriterat att vi hinner förhandla de förslag vi faktiskt har på bordet.

En utvidgning av tillämpningsområdet ställer också högre krav på skyddet för enskilda med hänsyn till bland annat ökat integritetsintrång. Men först om det läggs fram ett förslag till reglering av realtidsavlyssning och direktåtkomst finns det något konkret att ta ställning till. Regeringen kan först då bedöma om en sådan reglering är lämplig och ändamålsenlig.

Vid rådsmötet ombuds ministrarna också ge sin bekräftelse på att kommissionen snarast bör inleda förhandlingar med USA om ett avtal avseende e-bevisning och att liknande steg bör tas i förhållande till förhandlingar i Europarådet om ett andra tilläggsprotokoll till Budapestkonventionen.

Vi tycker att det är viktigt med ett fungerande samarbete med USA, eftersom amerikansk lagstiftning påverkar möjligheten att få tillgång till e-bevisning även för de brottsbekämpande myndigheterna i EU. Vi bör därför stödja att kommissionen för förhandlingar med USA för att få till stånd ett avtal.

Det pågår också förhandlingar inom Europarådet om ungefär samma frågor. Frågorna kommer att regleras genom ett andra tilläggsprotokoll till den så kallade Budapestkonventionen, det vill säga Europarådets it-brottskonvention. Vi tycker att EU även här bör ha en gemensam ansats.

Anf. 59 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Det finns som sagt stöd för regeringens ståndpunkt. Detta är ett typiskt exempel på hur juridiken måste anpassa sig efter tekniken. Vi kan inte lösa den nya tidens brottslighet – det brukar kallas för cyber crime – utan att ha gemensamma internationella regelverk. Vi kommer sannolikt heller inte att kunna lösa traditionell brottslighet, eftersom sättet att kommunicera är mer anpassat efter den nya tekniken än efter den gamla tekniken.

Vi delar regeringens ståndpunkt. Det är bra att regeringen trycker på att åtgärderna måste vara proportionerliga och att vi måste bevaka den personliga integriteten.

Vad som oroar för svenskt vidkommande är – jag tror att vi har haft den diskussionen och påpekat detta många gånger – att vi fortfarande inte har tillträtt Budapestkonventionen. Rätt mycket av detta arbete vilar på den. Nu vet jag – det sas senast i går, liksom det har sagts ett flertal gånger tidigare – att det kommer en lagrådsremiss innan mandatperioden är slut. Jag vill bara påpeka för regeringen att den nu är nästan slut.

Anf. 60 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det här är ett förslag som ställer många frågor. Det hörde vi också på föredragningen här. Till exempel är det oklart om det ens finns någon rättslig grund för att gå vidare med detta.

Jag tycker att det i synnerhet är oroväckande att man också vill lägga in realtidsavlyssning och direktåtkomst i det här. Det riskerar att bli en form av övervakning där man går från att vara selektiv till att mer generellt hämta in en massa uppgifter. En massa människor som inte har någonting med brottslig verksamhet att göra kommer då att övervakas.

Jag har en konkret fråga där: Hur ska avlyssningen i så fall göras, så att det blir en form av selektiv spaning enbart på grov brottslighet?

Jag undrar också över det här avtalet med USA. Då innebär det att amerikanska myndigheter, motsvarande, ska kunna avlyssna vår internettrafik där de tycker att det är befogat. Är det så? På vilket sätt kan vi då garantera att svenska och europeiska internetanvändare får bibehålla sin integritet?

Jag tycker att det är lite märkligt att man går fram med det här i ljuset av att EU-domstolen har ogiltigförklarat datalagringsdirektivet, som är lite kopplat till detta, nämligen att man då ska lagra en mängd data från människors kommunikation.

Anf. 61 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON:

Lagrådsremissen arbetar man intensivt med, så vi hoppas att den ska kunna lämnas före valet.

När det gäller rättslig grund har rådets rättstjänst sagt att den rättsliga grunden är korrekt, men man har inte uttalat sig om direktåtkomst och realtidsavlyssning eftersom vi inte har sett något konkret förslag än. Därför är det också väldigt svårt att i dag ha någon synpunkt på det.

Jag tänkte lämna över de mer tekniska frågorna till min medarbetare.

Anf. 62 Kanslirådet JONAS BRUNBERG:

Jag tänkte återkoppla i fråga om Jens Holms kommentarer. Först gällde det hur man ska säkerställa att det inte blir en generell lagring eller en generell övervakning. Då vill vi bara understryka detta: Precis som när det gäller motsvarande svenska åtgärder – vi avlyssnar även folk inom ramen för brottsutredningar nationellt – kommer detta, om det nu skulle bli en del av förslaget, bara att få göras i enskilda fall i enskilda brottsutredningar.

Det är också en skillnad jämfört med datalagringsmålet och det som det gällde. Där var det fråga om en generell lagring av data, oavsett om det behövdes i det enskilda fallet eller inte. Här är det, som sagt, fråga om åtgärder i en brottsutredning, där det är brottslighet. Eftersom vi inte har

något förslag kan vi inte säga var eventuella trösklar och liknande skulle hamna någonstans, men det är en stor skillnad.

Sedan kan man påpeka, när man pratar om datalagring, att det är något som kommissionen har tagit stor hänsyn till innan det här förslaget skrevs. Man har gjort åtskillnad mellan olika former av data utifrån vad domstolen sa i Tele 2-målet. Man har ställt höga krav på att det ska vara domstol som ska besluta om vissa åtgärder etcetera. Allt det här har sitt ursprung i Tele 2-målet.

Jag tror att det var de frågorna.

Anf. 63 JENS HOLM (V):

Jag hade också en fråga, omvänt, ifall amerikanska myndigheter då ska få göra samma sak.

Anf. 64 Kanslirådet JONAS BRUNBERG:

Förlåt! Det återstår egentligen att se. Det som är uppe på bordet nu är att man ska inleda diskussioner med USA. Bakgrunden till det är att man helt enkelt ser behovet och att operatörer inte ska hamna i en omöjlig sits. Det kan till exempel vara en europeisk operatör som dels har krav från EU på sig, under hot om vite etcetera, att lämna ut något, dels har krav från USA om att inte lämna ut något, med risk för vite. Det är olika nationella system som måste samspela. Exakt hur det ska göras och vilka åtgärder som kommer att omfattas återstår att se. Det går inte att uttala sig om det än.

Anf. 65 JENS HOLM (V):

Jag anmäler en avvikande mening. Jag tycker att detta är ett förslag som har alldeles för långtgående konsekvenser för den personliga integriteten. Det gäller i synnerhet realtidsavlyssningen och direktåtkomsten, där jag anser att Sverige i det här läget åtminstone borde driva att båda dessa förslag ska skickas till både rådets rättstjänst och parlamentets rättstjänst och att man ska inhämta deras synpunkter innan man över huvud taget tar några nya steg framåt.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning och en avvikande mening från Vänsterpartiet.

Anf. 67 VICE ORDFÖRANDEN:

Då önskar vi Jonas Eriksson trevlig helg och fortsätter med dagordningspunkt 11, Terrorismens offer.

Anf. 68 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON:

I höstas presenterade Spanien ett förslag till rådsslutsatser om stöd till offer för terrorism. Förslaget syftar till att främja ett effektivt samarbete mellan myndigheter och andra aktörer som ansvarar för skyddet av offer för terrorism.

Det här förslaget är inspirerat av de lärdomar och de behov som identifierats efter de senaste terroristattacker i Europa. Förslaget syftar till att hjälpa offer för terrorism att effektivt utöva sina rättigheter. Det ska

bland annat ske genom att medlemsstaterna identifierar kontaktpunkter för att underlätta samordning och utbyte av information. Det betonas att befintliga strukturer ska utnyttjas och att man ska söka synergieffekter med andra EU-initiativ om brottsoffers rättigheter.

I förslaget ingår också en uppmaning till kommissionen att stötta inrättandet av ett samordningscenter för offer för terrorism. Samordningscentret ska ha till uppgift att samla nödvändig expertis på området och stötta medlemsstater genom att ta fram en guide för best practice för stöd till offer för terrorism. Avsikten är inte att kommissionen eller medlemsstaterna ska ansvara för detta center, utan en tredje part.

Sveriges principiella uppfattning är att vi inte bör skapa särlösningar med speciella strukturer eller rättigheter för särskilda brottsoffer, men det här förslaget tar sikte på praktisk hantering. Det fyller därför ett viktigt syfte genom att det kan bidra till ökad samverkan mellan medlemsstaterna och därmed ge brottsoffer större möjligheter att få det stöd och den hjälp de har rätt till. Vi har i Sverige ett rättssäkert system som fungerar väl, men så är inte alltid fallet i andra medlemsstater. Vi kan därför ställa oss bakom rådsslutsatserna som de nu är utformade.

Utöver förslag till rådsslutsatser har ordförandeskapet presenterat ett diskussionsunderlag där två konkreta frågor ställs. Det rör dels vilka utmaningar medlemsstaterna står inför när det gäller att genomföra brottsofferbestämmelserna i EU:s terrorismdirektiv, dels om det finns andra åtgärder som skulle kunna vidtas på EU-nivå för att stärka skyddet av offren.

Sverige kan här lyfta fram att vi nu utreder hur brottsofferbestämmelserna i terrorismdirektivet ska kunna tillämpas i Sverige. Sverige har redan i dag en långtgående reglering som gör att brottsutsatta har rätt till det stöd och den hjälp som de är i behov av. Vår preliminära uppfattning är därför att vi inte ser några direkta hinder för att kraven i direktivet ska kunna uppfyllas. Något behov av andra åtgärder på EU-nivå, specifikt riktade mot offer för terrorism, ser vi inte för närvarande.

Anf. 69 VICE ORDFÖRANDE:

Jag vill upplysa om att det på bordet ligger en utdelad ny svensk ståndpunkt.

Anf. 70 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Ja, det var det jag ville notera. I går i justitieutskottet hade vi en diskussion där vi från Moderaternas sida påpekade att den svenska ståndpunkten var något motsägelsefull. Det var som en lång och kraftig argumentation *mot* som sedan landade i *för*. Vi noterar nu att även regeringen har insett att det kanske inte såg klart ut. Vi är tacksamma över att ståndpunkten har förtydligats.

Anf. 71 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Vi tyckte väl snarare att den tidigare ståndpunkten var bättre. Vi stöder åtgärder för förbättrad hjälp till brottsoffer, men vi tycker inte att det här är EU:s område. Det är ett ständigt problem att EU tar sig vatten över huvudet och ger sig in på områden som man inte borde vara på.

EU borde fokusera mer på det vi diskuterade under den tidigare dagordningspunkten, elektronisk bevisföring, och samverkan inom ramen för Europol för att förhindra terrorbrott och lämna över stöd till brottsoffer till medlemsstaterna. Vi tycker alltså inte att man ska stödja detta och anmäler därmed en avvikande uppfattning.

Anf. 72 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON:

Vi har tillmötesgått de synpunkter vi fick i justitieutskottet när det gäller ståndpunkten.

Anf. 73 VICE ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt, och en avvikande uppfattning är anmäld från Sverigedemokraterna.

Då är det dagordningspunkt 12, Övriga frågor.

Anf. 74 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON:

På den här punkten kommer ordförandeskapet att informera om ett möte mellan EU och USA som ägde rum i Sofia den 22 och 23 maj. Vi avser att lyssna på den informationen.

Anf. 75 VICE ORDFÖRANDEN:

Informationen anmäls till protokollet.

Dagordningspunkt 16 rör också övriga frågor. Finns det något att anmäla där, statssekreteraren? Inte det. Då lämnar vi den punkten.

Vi går vidare till dagordningspunkt 18, Terrorismbekämpning: fördjupning av samarbetet mellan behöriga myndigheter.

Anf. 76 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON:

Detta är en diskussionspunkt som tar sikte på ett starkt samarbete mellan kompetenta myndigheter i terrorismbekämpning, särskilt mellan EU:s RIF-myndigheter Europol, Eurojust, Frontex, eu-LISA och Cepol.

Sverige välkomnar samarbetet mellan EU:s RIF-myndigheter inom deras respektive mandat och en fortsatt diskussion om detta. Ett effektivt och ändamålsenligt informationsutbyte myndigheterna emellan är viktigt, och det är en aspekt som lyfts fram. Här gäller det både strategisk och operativ information, så att myndigheterna kan verka i samma riktning utifrån en gemensam lägesbild.

Sveriges inriktning för arbetet mot terrorism står som bekant fast genom regeringens strategi och de två blocköverskridande överenskommelserna om åtgärder mot terrorism. Svenska brottsbekämpande myndigheter ska använda och bidra till arbetet hos de gemensamma europeiska myndigheter som finns på området. Samverkan kring terrorrelaterade ärenden har till exempel ökat vid både Europol och Eurojust, vilket har varit en fördel för oss.

Även Frontex spelar en allt viktigare roll i kontraterrorismrelaterade frågor vid EU:s yttre gräns, och det finns en rad exempel där EU:s myndigheter inom RIF-området har nått goda operativa resultat i samarbete med Sverige och andra, och det vill vi upprätthålla och förstärka. Allt samarbete, särskilt informationsutbyte, måste givetvis ske

med respekt för grundläggande rättigheter och med hänsyn till skyddet av den personliga integriteten.

En ytterligare grundbult i utvecklingen av samarbetet är att ansvaret för den nationella säkerheten i enlighet med EU-fördraget ligger hos våra nationella myndigheter.

Anf. 77 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 19, Sektorsövergripande tillvägagångssätt på området inre säkerhet: EU:s policycykel avseende organiserad och grov internationell brottslighet 2014–2017. Det är en riktlinjedebatt.

Anf. 78 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON:

Den här dagordningspunkten handlar om EU:s policycykel, som utgör ramverket för det operativa samarbetet inom EU mot organiserad och grov brottslighet. Arbetet bedrivs i fyraårscykler, och inom varje cykel identifierar rådet ett antal brottsområden som våra nationella myndigheter tillsammans med Europol och andra relevanta EU-byråer ska jobba förstärkt med. En ny cykel inleds i år, och bland de prioriterade områdena finns bland annat kampen mot människohandel, mot olaglig handel med vapen, mot narkotikasmuggling och mot organiserade stöldligor som agerar inom EU.

I samband med att en ny fyraårscykel inleds 2018 ska RIF-rådet nu ha en riktlinjedebatt om den multidisciplinära ansats, det vill säga det arbetsätt som används inom det här samarbetet. Det gäller två saker. För det första gäller det många olika aktörer som involveras i arbetet, alltifrån nationella myndigheter till berörda EU-byråer och till viss del även privata aktörer. För det andra gäller det vidden av olika åtgärder som används. Bland annat handlar det om medlemsstatsgemensamma utredningsteam, gemensamma tillslag, förebyggande insatser som informationskampanjer och olika projekt där medlemsstaterna tillsammans utarbetar nya brottsbekämpande metoder.

Inför framtiden föreslås bland annat att man ytterligare ska stärka samverkan mellan nationella myndigheter. Det handlar om det framgångsrika sätt som Sverige arbetar på, där myndigheter som Skatteverket, Tullverket, Kronofogdemyndigheten och polisen gemensamt arbetar mot den grova organiserade brottsligheten. Från regeringens sida tycker vi att den multidisciplinära ansatsen för arbetet som bedrivs inom EU:s policycykel generellt är viktigt och att det är positivt om förstärkt samverkan mellan olika myndigheter kan få ett större genomslag även på europeisk nivå.

Anf. 79 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 20, Samarbete mellan GSFP-uppdrag/GSFP-insatser och EU:s RIF-byråer.

Anf. 80 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON:

Det här är en dagordningspunkt som tar fasta på att EU sedan flera år har haft en uttalad målsättning att stärka kopplingarna mellan de säkerhetshöjande insatser som EU genomför utanför unionens gränser och de som genomförs inom unionens gränser.

Sverige är positivt till förslag för att utveckla samarbetet mellan insatser inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna och inom de begränsningar som tillämpbara juridiska ramverk föreskriver aktörer på RIF-området. Sverige är ett av de länder som aktivt driver på för en förstärkning av samarbetet. En orsak är att vi anser det viktigt att det finns en civil komponent i form av poliskompetens som tar hand om de polisiära frågeställningar man möter i militära krishanteringsmissioner.

Det just nu mest konkreta exemplet på samarbete mellan insatser inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna och aktörer på RIF-området är pilotprojektet med en brottsinformationscell inom ramen för den militära operationen Sophia i Medelhavet. Den redogjordes för inför RIF i mars. Syftet med brottsinformationscellen är att Operation Sophia och berörda brottsbekämpande myndigheter ska kunna utbyta information med varandra. Förslaget innebär att personal från berörda brottsbekämpande myndigheter ges möjlighet att samlokalisera personal ombord på insatsens flaggskepp. I ett första skede förväntas Europol och Frontex bidra med en eller två personer var.

Sverige har tidigare understrukit att de rättsliga förutsättningarna behöver redas ut innan pilotprojektet genomförs. Det är nämligen viktigt att säkerställa att medlemsstaterna även i fortsättningen behåller kontrollen över informationsutbytet med tredje part, att data hanteras i enlighet med rättsvårdande verksamhet och att sådan hantering är underställd tillämpliga dataskyddsregler. Frågetecknen kring de juridiska förutsättningarna för pilotprojektet kan i dag anses tillfredsställande utredda. Brottsinformationscellen kommer att lyda under italiensk lagstiftning eftersom den kommer att befinna sig ombord på ett italienskt fartyg.

Det rör sig alltså nu om en rapportering, och vi förutsätter inte att rådet ska ta några ytterligare beslut gällande detta.

Anf. 81 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 21, Övriga frågor. Finns det något att anföra där?

Anf. 82 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON:

Slovenien kommer att informera om det sjunde ministermötet i den så kallade Brdo-processen och om det andra mötet i styrelsen för samordnad styrning av den inre säkerheten, som ägde rum den 15 och 16 mars 2018.

Anf. 83 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statssekreteraren för informationen och önskar en trevlig kommande helg samt ett framgångsrikt årsmöte vad det lider!

§ 3 Transport, telekommunikation och energi
Statsrådet Peter Eriksson
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport,
telekommunikation och energi den 4 december 2017
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
transport, telekommunikation och energi den 7–8 juni 2018

Anf. 84 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Peter Eriksson välkommen.

Jag börjar med att fråga om det finns något att säga utöver den skriftliga rapporteringen vad gäller återrapport från rådmötet den 4 december 2017.

Anf. 85 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Nej, det skulle jag inte säga; ni har ju fått rapporteringen. Om ni vill kan jag prata mer om detta, men ni verkar ha använt tiden väl.

Anf. 86 VICE ORDFÖRANDEN:

Återrapporten anmäls därmed till protokollet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Förordningen om integritet och elektronisk kommunikation.

Anf. 87 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Ordförande! Denna punkt handlar om förordningsförslag om respekt för privatlivet till skydd av personuppgifter i elektronisk kommunikation.

Som jag berättade inför TTE-rådsmötena 2017 syftar det till att ersätta och förnya de nuvarande reglerna i det så kallade e-dataskyddsdirektivet. Förslagen syftar också till att skapa nya möjligheter att bearbeta kommunikationsdata och stärka förtroendet för och säkerheten på den digitala inre marknaden. Punkten utgörs denna gång dels av en presentation av innevarande ordförandeskaps lägesrapport, dels av en policydebatt om tre frågor som har skickats ut. Regeringen avser att notera lägesrapporten.

Ordförandeskapet har som sagt presenterat ett antal frågor, och jag tror att ledamöterna har fått dem. I förhållande till frågorna anser regeringen att inriktningen kring tillåten behandling av metadata bör kunna stödjas. Fler behandlingsgrunder har under förhandlingarna lagts till, ofta på förslag från olika medlemsstater.

Regeringen har i enlighet med faktagruppmemorien bejakat nya möjligheter att bearbeta kommunikationsdata och därmed stödja tillväxt, datadrivna innovation och frihandel. Eftersom sekretessen i den elektroniska kommunikationen är förordningens kärna har dock varje ny behandlingsgrund behövt motiveras och uttryckas specifikt. Regeringen menar att Sverige i denna del bör fortsätta att motverka olika typer av generalklausuler som på ett mindre förutsebart sätt kan försvaga sekretessen i kommunikationen.

Inriktningen avseende skyddet av terminalutrustning och integritetsinställningar utgör en acceptabel grund att bygga vidare på. Om de nya reglerna för integritetsinställningar blir för krångliga och konkurrenssnedvridande bör regeringen dock kunna acceptera den lösning

som förespråkas av allt fler medlemsstater, nämligen att artikel 10 om integritetsinställningar förenklas eller möjligen helt tas bort.

Regeringen bör slutligen medverka till att skapa en så framtidssäker reglering som möjligt, vilket alltid är svårt på ett område med så snabb teknisk utveckling som detta. Regeringen bör kunna framföra att den senaste kompromissen har den nödvändiga balansen mellan skyddet av medborgarnas data och konkurrenskraften hos den europeiska industrin att tillhandahålla innovativa tjänster. Regeringen ställer sig också bakom en inriktning som innebär att nationell säkerhet och nationellt försvar inte ska omfattas av förordningens tillämpningsområde.

Anf. 88 JENS HOLM (V):

Finns det inte en uppenbar risk att skyddet för den personliga integriteten försämras avsevärt ifall artikel 10 tas bort? Den handlar ju just om integritetsinställningar. Jag undrar också hur stor risken är att artikeln tas bort. Om den tas bort, går det att hitta ett likartat skydd på ett annat sätt? Annars tycker jag inte att Sverige borde acceptera att den tas bort.

Anf. 89 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Jag överlåter åt min medarbetare att besvara frågan.

Anf. 90 Kanslirådet JÖRGEN SAMUELSSON:

Själva skyddet för integriteten i just den här delen är egentligen artikel 8, som till exempel kräver samtycke för webbkakor i vissa fall. Artikel 10 är egentligen ett sätt att bryta igenom det skyddet genom att man kan göra integritetsinställningar i till exempel sin browser, vilket tillåts enligt reciten i det direktiv som redan finns i dag.

Artikel 10 syftar till att skapa en skyldighet att ha möjligheten till integritetsinställningar i olika typer av terminalutrustningar och mjukvaror, framför allt redan när de installeras. Om man gör det här tvingande ger det ett försprång för de amerikanska företag som står bakom browserinställningarna.

Men om man tar bort artikel 10 tar inte det bort det faktum att alla terminalutrustningar som säljs i dag redan har möjligheten att spärra alla kakor om man vill. Man kan göra dessa inställningar redan i dag; man behöver inte ha detta tvingande för att bevara skyddet. Det kan vara mer teknikneutralt, och vi kan behålla det system som vi har redan i dag där man för varje webbsida man går in på får frågan: Vill du ha din kaka för just den här tjänsten? Då kan man hålla reda på det på ett mer individuellt plan.

Med de generella lösningarna måste man hålla reda på vad man har gjort och inte gjort bakåt i tiden. Det kan alltså vara ett krångligare, tvingande och kanske lite mer konkurrensnedvridande sätt.

Anf. 91 VICE ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10, Förordningen om cybersäkerhetsakten.

Anf. 92 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Punkt 10 handlar om cybersäkerhetsförordningen. Det handlar om ett förslag som dels föreslår ett nytt mandat för den europeiska it-säkerhetsbyrån Enisa, dels föreslår ett nytt ramverk för it-säkerhetscertifiering, vilket i sammanhanget kallas cybersäkerhetscertifiering.

Som jag berättade inför TTE-rådsmötet i oktober syftar förslaget till att ge Enisa ett permanent mandat som är anpassat till bland annat NIS-förordningen och som ska stärka säkerheten inom det digitala EU genom ett frivilligt ramverk för it-säkerhetscertifiering.

Förslaget är en del av det cybersäkerhetspaket som kommissionen presenterade den 13 september 2017. Förhandlingarna har skett med en hög ambitionsnivå under det bulgariska ordförandeskapet, och beslutspunkten avser antagande av en allmän inriktning inför trepartssamtal med Europaparlamentet, som beräknas ske under hösten.

Sverige har varit mycket aktivt i förhandlingarna och samarbetat särskilt med nyckelländer med andra utgångspunkter. Därigenom har Sverige lyckats påverka inriktningen åt ett håll som så mycket som möjligt skapar en bra balans mellan att å ena sidan främja den inre marknaden och en rättvis konkurrens, å andra sidan säkra it-produkter och nationell säkerhet.

Regeringen avser därför att godkänna ordförandeskapets förslag till allmän inriktning.

Anf. 93 MARKUS WIECHEL (SD):

Vi anmäler avvikande mening och hänvisar till tidigare avvikande mening från den 20 oktober 2017.

Anf. 94 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt och en anmäld avvikande uppfattning från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 11, Direktivet om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn.

Anf. 95 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Här har vi alltså en revidering av ett direktiv. Den 25 april i år presenterade kommissionen förslag till ändring av direktivet för vidareutnyttjande av information från offentlig sektor.

Förslaget ingår i det tredje datapaketet inom kommissionens digitala inre marknadsstrategis sfär. Strategin omfattar en rad olika åtgärder för att anpassa EU:s inre marknad, regelverk och instrument till de nya förutsättningar som digitaliseringen skapar.

Direktivet syftar till att förenkla vidareutnyttjandet av information från offentlig sektor inom unionen. I direktivet finns bestämmelser om icke-diskriminering, avgifter, ensamrättsavtal, öppenhet och insyn, licenser och praktiska verktyg för att göra det enklare att hitta och vidareutnyttja offentliga handlingar.

Det nya förslaget syftar till att bland annat utveckla en öppen tillgångspolicy för forskningsdata och att möjliggöra så kallade dynamiska

data, det vill säga data som automatiskt uppdateras, och att inkludera vissa offentliga bolag i direktivets omfattning.

Revideringen innehåller även en helt ny bestämmelse som anger att kommissionen ska ges ett mandat att ta fram en särskild EU-gemensam lista med de dataset, det vill säga en samling av data i ett strukturerat format, som bäst kan anses bidra till samhällsekonomiska vinster inom EU.

Det är meningen att de kategorier av dataset som inkluderas i listan ska tillgängliggöras av medlemsstaterna utan avgifter och med minimala restriktioner.

Tillgängliggörandet av offentlig information och öppna data samt utvecklingen av datadriven information har varit en prioriterad del i regeringens satsning på digitaliseringen av offentlig sektor.

Regeringen anser att en ökad tillgång till öppna data är en förutsättning för en välfungerande digital inre marknad och för en europeisk dataekonomi liksom för vår innovations- och konkurrenskraft. Detta uttrycks både inom regeringens särskilda satsning Digitalt först och inom regeringens digitaliseringsstrategi för ett hållbart digitaliserat Sverige. Samtidigt måste den nationella säkerheten, informationssäkerheten och den personliga integriteten beaktas i arbetet. Regeringen ser positivt på att omotiverade hinder som försvårar vidareutnyttjandet av öppen offentlig information undanröjs.

Regeringen välkomnar en revidering av PSI-direktivet men anser samtidigt att vissa delar av förslaget behöver analyseras ytterligare. Det gäller till exempel förslaget om att ge kommissionen mandat att upprätta en EU-gemensam lista med dataset som fritt ska tillgängliggöras. Konsekvenserna av ett sådant mandat är i dag svåra att förutse, och därför är det inte färdigutrett, som vi ser det.

Regeringen ser vidare positivt på att generellt främja ökad återanvändning av offentliga öppna data i syfte att öka möjligheterna för användare inom unionen att förädla informationen och skapa nya produkter och tjänster som bidrar till ökad samhällsnytta inom EU.

Anf. 96 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 12, Övriga frågor. Finns det något att anföra specifikt där?

Anf. 97 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Det finns ett antal övriga frågor. Jag kan gå igenom dem om ni vill.

Den viktigaste, som jag ser det, är att vi är väldigt nära en uppgörelse när det gäller frågan om elektroniska kommunikationer och förordningen om Berec, alltså det som har kallats Codex.

Avsikten tycks vara att inom någon vecka – jag tror att det är redan den 5 juni – ha en trilog där man förväntar sig att kunna göra en uppgörelse. Detta har varit ett stort och viktigt arbete som har pågått under lång tid, så det kan vara bra att veta om.

Anf. 98 VICE ORDFÖRANDE:
Informationen anmäls till protokollet. Vi önskar statsrådet en trevlig
helg.

Anf. 99 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):
Tack detsamma!

§ 4 Transport, telekommunikation och energi

Statsrådet Tomas Eneroth

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport,
telekommunikation och energi den 5 december 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
transport, telekommunikation och energi den 7–8 juni 2018

Anf. 100 VICE ORDFÖRANDEN:

Statsrådet Tomas Eneroth är välkommen till nämnden. Innan vi går in på ärendelistan ska vi få en återrapport från mötet i rådet den 5 december 2017.

Finns det något utöver det skriftliga som statsrådet vill informera om?

Anf. 101 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Nej, faktiskt inte, utan jag kan bara hänvisa till den skriftliga återrapporteringen. Det fungerar bra.

Anf. 102 VICE ORDFÖRANDEN:

Återrapporten anmäls till protokollet.

Vi går till dagordningspunkt 3, Förordningen om skydd av konkurrensen inom luftfarten.

Anf. 103 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Som ni säkert känner till presenterade kommissionen förra året som en del av sin luftfartsstrategi för Europa sitt förslag till en ny förordning. Det handlar om skydd av konkurrensen inom luftfarten.

Förslaget har behandlats i rådet under hösten och våren. Den nya förordningen är tänkt att ersätta den nuvarande förordningen om skydd mot subventioner men också om illojal prissättning från flygbolag i tredjeland.

Enligt förslaget ska finansiella avgifter och andra gottgörande åtgärder, som det heter, kunna beslutas om det efter en undersökning visas att diskriminering eller statsstöd förekommer och skador har uppkommit för EU:s flygbolag. Eventuella åtgärder ska alltid vägas mot EU-intresset.

Regeringen stöder huvudmotiven bakom kommissionens förslag. Detta ska främja en god tillgänglighet och säkra en rättvis konkurrens. När förslaget lades fram hade regeringen och en hel rad andra medlemsstater en hel del betänkligheter om vissa delar. Det gäller förordningens omfattning, det gäller medlemsstaternas roll i beslutsprocessen och det gäller omfattningen av de åtgärder som ska kunna vidtas mot tredjelandsflygbolagen.

Under förhandlingarna i rådet har emellertid texten utvecklats i positiv riktning, och nu utgör den en välbalanserad kompromiss. Regeringen välkomnar därför särskilt att medlemsstaternas inflytande över beslutsprocessen har stärkts och att bilateralt givna trafikrättigheter är fredade från åtgärder.

Det råder bred enighet i rådet om förslaget till allmän inriktning. Under det österrikiska ordförandeskapet väntar förhandlingar med Europaparlamentet. Regeringen stöder förslaget till allmän inriktning och anser att det är välbalanserat.

Anf. 104 JENS HOLM (V):

Det står här om skydd mot subventioner och illojal prissättning. Den största subventionen på området torde vara att flygbränsle inte beskattas.

Det sorterar egentligen inte under detta beslut, men jag tycker ändå att det vore intressant om man inom ramen för beslutet om konkurrens på luftfartsområde också tog upp miljö- och klimataspekterna av ett ökat flygresande. Man borde också ta upp hur man till exempel gemensamt inom EU gentemot ICAO ska kunna driva att flygbränsle borde kunna beskattas som alla andra drivmedel.

Anf. 105 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Det är naturligtvis viktigt att vi alla uppmärksammar de klimateffekter som flyget har.

Men i det här ärendet handlar det i huvudsak om konkurrensfrågor mellan tredjelandsflyg in till Europas marknader. Därför är det snarare en marknadsregleringsfråga än en fråga om på vilka drivmedel och med vilken beskattning vi ska ha för flyget generellt. Det får avgöras i andra sammanhang.

Men jag kan dela uppfattningen att det är viktigt att vi också på europeisk nivå för en diskussion om hur flyget ska klara sina klimatåtaganden. Jag tror också att det finns en bred acceptans för detta i många medlemsländer.

Anf. 106 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns ett stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går till dagordningspunkt 4, Direktivet om mottagningsanordningar i hamn.

Anf. 107 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Detta är ett ställningstagande och en allmän inriktning som rådsrådet kommer att behöva ta ställning till. Det handlar om ett nytt direktiv för mottagning av avfall från sjöfarten.

I huvudsak går det ut på att man förnyar det nuvarande mottagningsdirektivet, men man gör även vissa ändringar i direktivet om hamnstatskontroll och i direktivet om rapporteringsformaliteter för fartyg som ankommer till eller avgår från hamnar i medlemsstaterna.

Det övergripande syftet med det nya förslaget är att vi ska minska det marina avfallet och harmonisera regelverket med en kommission om förhindrande av havsföroreningar från fartyg, mer känd som Marpol. Samtidigt vill man förenkla det regelmässiga ramverket och reducera de administrativa bördorna.

För att minska mängden marint avfall från sjöfarten är även fiskefartyg och fritidsbåtar inkluderade i direktivet. Avfallsavgiften ska inkludera all avlämning av fast avfall.

Regeringen välkomnar förslaget och dess målsättningar och stöder dessutom den övergripande utformningen. Den allmänna inriktning som ordförandeskapet nu föreslår ligger helt i linje med regeringens övergripande ståndpunkter och tillvaratar på ett acceptabelt sätt viktiga frågor som är kopplade till harmonisering, effektivisering av kontroll samt bättre regler och incitament för ilandlämning av avfall.

När jag informerade om detta i trafikutskottet i samband med TTE-transportagendan i tisdags var det särskilt en fråga som väckte uppmärksamhet, nämligen direktivets påverkan på småbåtslivet och hur den allmänna inriktningen förhöll sig till kompromissens ursprungsförslag. Därför vill jag passa på att förtydliga också för er vad förslaget om allmän inriktning innebär.

Till trafikutskottet sände vi också ett särskilt pm som mer i detalj redovisar konsekvensen av det regelverk som nu presenteras. Men i den allmänna inriktningen ges betydligt större flexibilitet till medlemsländerna vad gäller småbåtar än i det ursprungliga förslaget. I praktiken skulle det innebära att effekterna på svenskt småbåtsliv blir försumbara. Regeringen är naturligtvis mån om att bevaka fritidsbåtslivets intressen. Det är också viktigt att komma ihåg att en av vinsterna med denna lagstiftning är att båtlivet och den kustnära turismen blir bättre när vi minskar mängden skräp som kommer ut i havet.

Sammanfattningsvis ligger den allmänna inriktningen i linje med regeringens övergripande ståndpunkter. Som vi ser det tillvaratar den på ett acceptabelt sätt viktiga frågor kopplade till harmonisering, effektivare kontroll, bättre regler och incitament för ilandlämning av avfall. Därför föreslår regeringen att vi stöder förslaget till allmän inriktning.

Anf. 108 NINA LUNDSTRÖM (L):

Nu har statsrådet tydliggjort detta med småbåtarna. Oron var ju att konsekvenserna kan bli stora för småbåtslivet i och med att man betalar hamnavgifter med mera. Jag utgår från att det förtydligande som statsrådet har gjort här kommer att vara det som Sverige arbetar efter.

Anf. 109 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Det är klart att den övergripande delen, att få bort nedsmutsningen av havet, är angelägen. Där handlar det inte minst om de stora kryssningsfartygen, som märkligt nog ofta har dispens. För en Marieholm M22 däremot gäller regelverket fullt ut. Ibland kan man tycka att vi har ett något oproportionerligt regelverk.

Det finns en risk – jag har kvar den oron – att också det här blir något oproportionerligt. Nu regleras båtar av 2 ½ meters längd, det vill säga även kanoter om man skulle hårdra detta. Jag vet inte hur diskussionen har förts där. Det är naturligtvis gott om vi kan anpassa oss till de förhållanden som finns, men jag måste ställa frågor vad gäller undantagen i en del artiklar.

Jag ser i de senaste papperen att det nu sägs under punkt 12 a att 10 procent av båtbeståndet ska inspekteras varje år. Vad innebär det för konsekvenser för svensk kustbevakning och de resurser vi har, och hur kommer allmänheten att uppfatta detta? Innebär det att var tionde fritidsbåt varje år ska genomgå en kontroll av huruvida man slängt sina sopor på rätt ställe eller inte?

Sedan finns alltid diskussionen om septiktankar. Som norrbottning vet jag att jag mycket väl kan komma till en hamn där det finns utrustning, även om de inte är så många, men när jag kommer in och tömmer septiktanken har hamnen stängt. Frågan är hur jag ska få ut det där papperet så att jag kan redovisa detta. Samtidigt krävs det enligt artiklarna att jag i fritidsbåten ska ha denna dokumentation, helst elektroniskt. Hur det kommer att fungera rent praktiskt med täckning och mobiltelefonnät

är lite svårare att ta reda på. Det är alltså ett regelverk som är anpassat för stora fartyg men kommer att gälla allt ned till 2 ½ meter.

Jag är helt övertygad om att de allra flesta vill göra rätt. Men ibland måste man fundera lite över den proportionerliga miljönyttan i att man måste lämna en båthamn och göra av med rätt stora mängder bränsle för att ta sig till en hamn med utrustning för att tömma septiktanken på ett korrekt sätt. Någonstans går det en gräns för miljönyttan i detta, för det kan gå åt ett par hundra liter bensin eller diesel på den resan.

Vi har alltså en oro, så det vore bra om ministern kunde kommentera vad det här kan komma att innebära rent praktiskt för svenskt fritidsbåtliv och för små båthamnar vad gäller krav och möjligheter att fortsätta sin verksamhet.

Anf. 110 VICE ORDFÖRANDEN:

Låt mig fylla på frågebatteriet till statsrådet apropå de undantag som ju är föreslagna i direktivet. Innebär det här någon typ av krav på registrering av båtar eller liknande? Det är min undran och fundering i sammanhanget utöver dem som Krister framförde här.

Anf. 111 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Tack för frågorna! Utgångspunkten är, som jag nämnde tidigare, att vi ska se till att den administrativa bördan blir så liten som möjligt. I den diskussion vi hade i trafikutskottet, där vi också lämnade ett förklarande pm, redovisade vi att det till exempel kan komma att innebära att man en gång vart femte år får redovisa en avfallsplan. Det bedömer vi är en ganska liten administrativ börda för en småbåtshamn. I övrigt är en stor del av regelverket sådant att vi får möjlighet som medlemsland att själva utforma det. Då kommer utgångspunkten att vara att göra den administrativa bördan så liten som möjligt.

Vad gäller den första frågan tror jag att det är bäst att Mattias Rust, som är med mig, svarar på hur omfattningen av inspektionerna ska regleras.

Anf. 112 Departementssekreterare MATTIAS RUST:

Jag har försökt punkta upp frågorna.

För kryssningsfartygen gäller samma regler som för andra fartyg. I Östersjön kommer det snart att gälla striktare regler för deras utsläpp än i resten av Europa.

Vad gäller 10 procent har vi i slutet av förhandlingen fått igenom att Sverige självt får lägga upp sina inspektioner. Det är någonting som Transportstyrelsen kommer att få göra efter att det här har gått igenom – de kommer att få lägga upp en egen strategi för hur de ska kontrollera.

Kvitton har såklart varit en viktig fråga kopplad till fritidsbåtar. Det som Krister Hammarbergh målar upp är ett exempel på precis sådant som vi har velat undvika. Det står i ordförandeskapets förslag till allmän inriktning att detta inte gäller obemannade hamnar eller avlägset belägna hamnar, och kommissionen har varit tydlig med att det är upp till medlemsländerna att definiera vad en obemannad hamn eller mottagningsanläggning är. Sverige kommer alltså att ges stor flexibilitet att självt definiera vad en obemannad mottagningsanläggning är. Avsikten är att definiera det på ett sådant vis att det är ytterst få av våra ganska små

hamnar som drabbas av det här. Vi har ju inte den typ av hamnar som man kanske tänker på nere på kontinenten, där finns stora hamnar för yachter och liknande.

Vad gäller miljönytta kontra administration är det precis som Krister Hammarbergh säger. Där har vi haft fokus på att undvika att det blir mycket mer administration kring frågor än miljönytta.

Vad gäller registrering finns det ingen ny sådan kopplad till det här direktivet.

Anf. 113 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Jag ska väl förhoppningsvis känna mig lugnare. Jag läser ju vad som står i regelverket, i de papper som är utskickade. Där står det kontroll av 10 procent, tidigare 20 procent. Det är ju väl om vi kan reglera detta på ett någorlunda rimligt sätt.

Frågan är vad som händer i en rättslig process senare. Kan en hamn som är bemannad dagtid men obemannad nattetid betraktas som obemannad? Är det möjligt att göra den typen av regler?

Vi vill lämna ett kraftigt medskick att vi är ganska skeptiska vad gäller delen om fritidsbåtar, inte minst för att det är reglerat ned till 2 ½ meter. Det kan få stora konsekvenser. Går det att lösa på praktiska sätt, ja, då kanske vi kan leva med detta. Men vi känner oss ganska osäkra. Vi nöjer oss med ett medskick i dag men följer upp detta inför framtiden, för vi vill verkligen ha garantier att dessa olägenheter inte uppstår.

Anf. 114 MARTIN KINNUNEN (SD):

Från Sverigedemokraternas sida delar vi denna skepsis och oro. Vi tycker att det vore bättre att regeringen arbetade för att fritidsbåtar helt undantogs. Vi lämnar därmed en avvikande mening.

Anf. 115 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Jag delar Krister Hammarberghs uppfattning att det är bra att vi så långt som möjligt säkerställer att detta inte blir vare sig en administrativ börda eller en börda för fritidsbåtsverksamheten eller dess hamnar. Det är också skälet till att jag nämner att det kommer att vara regeringens fokus.

Nu är detta en allmän inriktning; sedan kommer förhandlingar att vidta. Då är det ena perspektivet att vi måste säkerställa att det i huvudsak är Sverige som självt äger frågan och reglerar, till exempel genom Transportstyrelsen. Då kan vi den vägen säkerställa att det inte blir en onödig detaljreglering. Det andra perspektivet är att vi försäkrar oss om att vi inte får tvingande regler på detaljnivå som försvårar definitionen av småbåtshamnar.

Jag känner mig alltså trygg i den delen, men det är bra medskick. Dem tar vi naturligtvis med oss i de fortsatta diskussionerna.

Anf. 116 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns majoritet för regeringens här redovisade ståndpunkt och en avvikande mening anmäld av Sverigedemokraterna.

Nästa punkt är dagordningspunkt 5, Paketet för rörlighet I. Den har ett antal underpunkter, a–d.

Anf. 117 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

För att säga något generellt om punkterna a–d när det gäller paketet för rörlighet I – det som i många fall har kallats mobilitetspaket men som nu tydligen ska heta paketet för rörlighet – tror jag att alla här vet att det har varit förhandlingar under en längre tid. Det bulgariska ordförandeskapet har lett förhandlingarna under våren.

Paketet har innehållit rättsakter kring marknadspelarens förordningar, det vill säga förordningar som handlar om tillträde till yrket, tillträde till marknaden och direktivet om hyrfordon. Förslagen i marknadspelaren innefattar också brevlådeföretag och regler för tillfälliga inrikestransporter, det vill säga cabotage.

Förslaget berör också rättsakter som är kopplade till de sociala aspekterna. Det gäller kör- och vilotider, färdskrivare, direktivet om kontroller för kör- och vilotider samt specialregler för utstationering av förare.

Det bulgariska ordförandeskapet har prioriterat den här frågan. Förhandlingarna i arbetsgruppen har pågått under hela hösten och under våren om marknadspelaren och den sociala pelaren i paketet. Vi fick en lägesrapport vid TTE-rådet den 5 december 2017.

Medlemsstaterna är mycket delade i alla centrala frågor, och knappt några framsteg har gjorts sedan december. En bidragande orsak till detta är att det bulgariska ordförandeskapet inte lyckats fylla rollen som opartisk ordförande eller hitta gångbara kompromisser. I nuläget är det många utestående frågor som behöver lösas innan förslagen är mogna att tas upp för allmän inriktning, så det blir en lägesrapport som ordförandeskapet sammanställt. Den speglar som vi ser det på ett acceptabelt sätt hur förhandlingarna har varit, vad man har kommit fram till och vad som återstår.

Regeringen föreslår därför att Sverige noterar lägesrapporten på transportrådet den 7 juni.

Anf. 118 VICE ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Dagordningspunkt 5 e, Direktivet om elektroniska vägtullar och informationsutbyte, är en beslutspunkt.

Anf. 119 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Herr ordförande! Det bulgariska ordförandeskapet har också lett förhandlingen om revidering av EFC-direktivet. Vid mötet som transportministrarna har den 7 juni är avsikten att rådet ska besluta om en allmän inriktning gällande revidering av direktivet.

Det här är ett direktiv som är av relativt teknisk karaktär. Det innebär i korthet att även elektroniska vägtullssystem där utrustning inte behöver installeras i fordon, till exempel trängselskattesystemen i Stockholm och Göteborg, omfattas. Direktivet underlättar informationsutbyte mellan länderna vid underlåtenhet att betala vägtull.

Regeringens bedömning av förslaget är att svensk lagstiftning utan större svårigheter eller kostnadskonsekvenser bör kunna anpassas till det nya regelverket.

Under förhandlingarna har regeringen haft som mål att få ett fungerande europeiskt system för elektroniska vägtullar som fungerar väl för svenska

förhållanden. För regeringens del har det därför varit viktigt dels att direktivet blir tillämpligt på de svenska vägtullssystemen för trängselskatt i Stockholm och Göteborg, dels att direktivet om gränsöverskridande informationsutbyte även blir tillämpligt för att säkerställa att beslut om vägtull adresseras till den rätta ägaren och brukaren av fordonet samt att sekretess avseende viss information som väguppgiftstagaren erhållit av betalningsförmedlare ska regleras i direktivet och formuleras så att medlemsländerna kan säkerställa att uppgifterna i enlighet med nationell lagstiftning kan skyddas av sekretess.

Under förhandlingarna har vi fått gehör för våra synpunkter, vilket återspeglas i den allmänna inriktningen. Regeringen föreslår därför att vi ställer oss bakom den.

Anf. 120 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Dagordningspunkt 5 f heter Direktivet om ändring av direktiv 2006/1/EG om användning av hyrda fordon.

Anf. 121 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Herr ordförande! Det första mobilitetspaketet innehåller även förslag om hyrfordon. Där föreslår ordförandeskapet en allmän inriktning, vars princip regeringen ställer sig bakom: att fordon ska kunna hyras från andra medlemsstater. Bedömningen är att Sverige i dag redan lever upp till de föreslagna reglerna. Regeringen föreslår därför att vi ställer oss bakom den allmänna inriktningen.

Det är dock fortfarande oklart om det verkligen finns en kvalificerad majoritet för en allmän inriktning. Vissa medlemsstater anser att direktivet är så pass nära kopplat till övriga delar av mobilitetspaketets marknadspelare att det bör hållas sammanhållet och att rådet därför endast bör anta en lägesrapport. Det kan alltså inte uteslutas att det endast blir en lägesrapport. Skulle detta bli fallet föreslår regeringen att Sverige noterar lägesrapporten.

Anf. 122 VICE ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Då har vi kommit till dagordningspunkt 6, Paketet för rörlighet II.

Anf. 123 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

I paketet för rörlighet II, eller mobilitetspaketet II, hanteras också frågan om direktivet om kombinerade transporter. Förslaget om direktivet om kombinerade transporter kom först i november 2017. Förhandlingarna har förts i ett högt tempo, men det finns ännu många utestående frågor. Ordförandeskapet har därför presenterat en lägesrapport, och regeringen föreslår att vi noterar den.

Anf. 124 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och anmäler den till protokollet.

Finns det något specifikt att säga om punkt 6 b?

Anf. 125 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Det handlar om direktivet om rena och energieffektiva fordon, som också presenterades i november förra året. Nu sammanfattar det bulgariska ordförandeskapet arbetet i rådet så här långt, innan man lämnar över till det kommande österrikiska ordförandeskapet.

Här listas ett antal knäckfrågor. Det handlar om definitionen av rena och energieffektiva fordon, om minimimål på medlemsstatsnivå för hur stor andel av den totala offentliga upphandlingen som ska uppfylla dessa definitioner och om hur medlemsstaterna ska genomföra direktivet. Regeringen delar ordförandeskapets syn att detta är de viktigaste frågorna och föreslår därför att vi noterar lägesrapporten.

Anf. 126 VICE ORDFÖRANDEN:

Då anmäler vi informationen till protokollet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Förordningen om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer.

Anf. 127 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Herr ordförande! Även när det gäller tågpassagerarförordningen har ordförandeskapet för avsikt att avge en lägesrapport om förhandlingarna. Ett övergripande syfte med förordningen är att garantera resenärer vissa rättigheter, till exempel ersättning vid förseningar. Förordningen har tillämpats under ett antal år, och kommissionen har lagt fram förslag till ändring mot bakgrund av att man har uppmärksammat vissa tillämpningsproblem.

Förslaget till ändringar lämnades i början av hösten 2017. Det har behandlats i en rådsarbetsgrupp vid några tillfällen. En första genomgång av artiklarna har skett, men det återstår en hel del arbete med förslaget. Lägesrapporten redogör på ett bra sätt för läget i förhandlingarna, och regeringen avser bara att notera rapporten.

Anf. 128 VICE ORDFÖRANDEN:

Då tackar jag för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Övriga frågor. Finns det någon specifik fråga som statsrådet vill redovisa?

Anf. 129 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ja, jag tänkte redovisa två frågor under övriga frågor. Den första gäller en svensk punkt som vi själva lyfte fram. Jag kommer vid rådsmötet att informera mina europeiska kollegor om det tredje högnivåmötet för dialogen om uppkopplade och automatiserade fordon, som kommer att hållas i Göteborg den 18–19 juni.

Mötet är en uppföljning av Amsterdamdeklarationen, som handlar om automatiserad och uppkopplad körning och antogs i TTE-rådet i april 2016. Regeringen har arbetat mycket aktivt med denna fråga, och vi har deltagit i uppföljningsmöten både i Amsterdam och i Frankfurt i september 2017. Det tredje tillfället blir nu en möjlighet att i Sverige, i Göteborg, både synliggöra det svenska arbetet med uppkopplade och automatiserade fordon och fortsätta att driva Sveriges position i EU-arbetet med att få till stånd ett gemensamt regelverk på detta område.

Anf. 130 JENS HOLM (V):

Jag har en fråga om handlingsplanen för militär rörlighet. Vi i Vänsterpartiet är kritiska till den och ifrågasätter över huvud taget behovet. Det ser ut som att det också är en handlingsplan som fordrar stora ekonomiska investeringar för att man ska kunna transportera krigsmateriel och annat över gränserna.

Jag undrar om det har hänt något nytt när det gäller handlingsplanen och vad det är man ska göra under denna dagordningspunkt.

Anf. 131 NINA LUNDSTRÖM (L):

Jag har en annan fråga gällande punkt 8 c, Uppdatering om genomförandet av EU:s strategi för cykling. Jag noterar när jag går igenom den att det också inom kommissionen pågår ett arbete som inte minst fokuserar på trafiksäkerhet. Jag vill bara höra mig för: Hur mycket kan det arbete som pågår inom EU komma att påverka det nationella arbetet, med tanke på att regeringen arbetar med ett antal frågeställningar som just rör trafiksäkerheten? Finns det någon koppling här?

Jag noterar också att deras strategi i hög grad tar upp vikten av samordning mellan olika länder och strävan efter en gemensam samsyn när det gäller vilka åtgärder man kan vidta. Jag skulle vilja veta hur mycket EU:s cykelstrategi påverkar det nationella arbetet.

Anf. 132 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Herr ordförande! Om vi börjar med den sista frågan kan man säga att det naturligtvis i någon mening pågår ett informationsutbyte och en samordning mellan EU:s medlemsländer. Här har Sverige och några andra medlemsländer gått före genom att anta egna cykelstrategier. I den meningen ligger vi alltså redan långt framme med arbetet. EU:s cykelstrategi, som Luxemburg tog fram under sitt ordförandeskap 2015, har redan inspirerat flera länder att ta egna initiativ.

Men detta är bara en ren informationspunkt på rådets möte nu. Jag tror att syftet för några medlemsstater är att också se till att kommissionen informerar medlemsländerna om det fortsatta arbetet med cykelstrategin. Detta kommer vi naturligtvis att följa noggrant eftersom vi har höga ambitioner från svensk sida.

När det gäller den andra frågan, om handlingsplanen för militär mobilitet, har Fakta-PM och sådant sänts till ledamöterna via försvarsutskottets kansli. Det handlar från EU:s sida om att informera om att man kartlägger fysiska och rättsliga hinder för transporter av militärt materiel och personal inom EU och om detta innebär harmonisering av regler och procedurer som rör militära transporter. I övrigt har, som jag tolkar det, inget nytt tillkommit i den frågan.

Anf. 133 NINA LUNDSTRÖM (L):

Jag har en följdfråga. När man läser EU:s cykelstrategi finns inom ramen för detta arbete planer på att skapa någon form av one-stop shop på EU-nivå – ett slags kompetenscenter eller ett stödorgan – för att kunna stötta det nationella arbetet med att få fram best practice. Man framför också att det finns länder som har kommit väldigt långt och som man kan lära av.

Det andra är att det finns en diskussion om gränsöverskridande mobilitet, det vill säga möjligheten att ha med sig cykel eller ha kombinerade transporter, oavsett nationsgränser; man har tankar om ett öppet EU. Jag skulle ändå vilja veta på vilket sätt statsrådet förhåller sig till dessa frågor.

Anf. 134 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Jag fick kompletterande information här. Den strategi som Nina Lundström refererar till är något som cykelintressenter har fört fram till kommissionen. Det är alltså inte en antagen europeisk cykelstrategi, utan det är cykelorganisationer som har fört fram den. Kommissionen har ännu inte tagit ställning till den. Däremot har, som jag nämnde tidigare, vissa medlemsländer, däribland Sverige, antagit egna nationella strategier.

I den meningen finns det naturligtvis intressen från cykelorganisationer att påverka den europeiska debatten. Men det finns ingen antagen cykelstrategi på europeisk nivå, utan vi väntar på hur EU-kommissionen ska hantera de önskemålen.

Jag hann inte med den andra punkt som jag ville informera om förut. Det finns en punkt 8 e, som handlar om att Grekland har valt att ställa en fråga om rättvis konkurrens inom luftfartssektorn. Ni kommer ihåg att det tidigare under dagordningspunkten fanns en informationspunkt och en allmän inriktning gällande konkurrensen inom luftfarten mellan EU och tredjeländer.

Den grekiska delegationen vill också lyfta frågan om konkurrensen inom EU. Grekland kommer att framföra att man vill se ett ökat fokus på hur konkurrensreglerna inom EU tillämpas i praktiken, till exempel regler om trafikplikt och pristransparens.

Om man tittar på underlaget för den grekiska frågan ser man att det faktiskt berör många olika frågor. Jag kan konstatera att några av de frågor som nämns – en väl fungerande inre marknad, sund konkurrens och de sociala villkoren inom luftfarten – är frågor som är viktiga för vår regering.

Regeringen fäster, som ni vet, stor vikt vid de sociala frågorna inom luftfarten. Det har vi bland annat framfört till riksdagen när frågor om att inleda förhandlingar om luftfartsavtal med tredjeland har varit uppe på transportrådets dagordning tidigare under mandatperioden. Vikten av de sociala frågorna begränsas givetvis inte till EU:s avtal med tredjeland utan är även högst relevanta i förhållande till den europeiska luftfarten. Detta tänker jag bevaka särskilt under denna punkt.

Anf. 135 VICE ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen och önskar statsrådet med medarbetare en trevlig helg och lycka och framgång på kommande rådsmöte!

Innehållsförteckning

§ 1 Rättsliga och inrikes frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	1
Anf. 3 ESKIL ERLANDSSON (C).....	2
Anf. 4 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	2
Anf. 5 Kanslirådet HENRIK HOLMBERG.....	2
Anf. 6 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 7 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	3
Anf. 8 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 9 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	4
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 11 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	5
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 13 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	6
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 15 JAN BJÖRKLUND (L).....	11
Anf. 16 CAROLINE SZYBER (KD).....	13
Anf. 17 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	13
Anf. 18 MIKAEL CEDERBRATT (M).....	14
Anf. 19 MARTIN KINNUNEN (SD).....	14
Anf. 20 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	15
Anf. 21 JENS HOLM (V).....	16
Anf. 22 ESKIL ERLANDSSON (C).....	16
Anf. 23 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	17
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 25 MIKAEL CEDERBRATT (M).....	17
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 27 MIKAEL CEDERBRATT (M).....	18
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 29 MIKAEL CEDERBRATT (M).....	18
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 31 MIKAEL CEDERBRATT (M).....	18
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 33 MIKAEL CEDERBRATT (M).....	18
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 35 MIKAEL CEDERBRATT (M).....	19
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 37 ESKIL ERLANDSSON (C).....	19
Anf. 38 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 39 CAROLINE SZYBER (KD).....	19
Anf. 40 JAN BJÖRKLUND (L).....	19
Anf. 41 MIKAEL CEDERBRATT (M).....	19
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 43 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	20
Anf. 44 MARTIN KINNUNEN (SD).....	20
Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 46 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	21

§ 2 Rättsliga och inrikes frågor

.....	22
Anf. 47 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 48 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON	22
Anf. 49 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 50 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON	22
Anf. 51 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 52 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON	22
Anf. 53 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 54 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON	22
Anf. 55 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 56 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON	23
Anf. 57 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 58 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON	23
Anf. 59 KRISTER HAMMARBERGH (M).....	25
Anf. 60 JENS HOLM (V)	26
Anf. 61 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON	26
Anf. 62 Kanslirådet JONAS BRUNBERG	26
Anf. 63 JENS HOLM (V)	27
Anf. 64 Kanslirådet JONAS BRUNBERG	27
Anf. 65 JENS HOLM (V)	27
Anf. 66 ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 67 VICE ORDFÖRANDEN	27
Anf. 68 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON	27
Anf. 69 VICE ORDFÖRANDEN	28
Anf. 70 KRISTER HAMMARBERGH (M).....	28
Anf. 71 MARTIN KINNUNEN (SD).....	28
Anf. 72 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON	29
Anf. 73 VICE ORDFÖRANDEN	29
Anf. 74 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON	29
Anf. 75 VICE ORDFÖRANDEN	29
Anf. 76 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON	29
Anf. 77 VICE ORDFÖRANDEN	30
Anf. 78 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON	30
Anf. 79 VICE ORDFÖRANDEN	30
Anf. 80 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON	31
Anf. 81 VICE ORDFÖRANDEN	31
Anf. 82 Statssekreterare CHARLOTTE SVENSSON	31
Anf. 83 VICE ORDFÖRANDEN	31

§ 3 Transport, telekommunikation och energi

.....	32
Anf. 84 VICE ORDFÖRANDEN	32
Anf. 85 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	32
Anf. 86 VICE ORDFÖRANDEN	32
Anf. 87 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	32
Anf. 88 JENS HOLM (V)	33
Anf. 89 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	33
Anf. 90 Kanslirådet JÖRGEN SAMUELSSON	33
Anf. 91 VICE ORDFÖRANDEN	33
Anf. 92 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	34

Anf. 93	MARKUS WIECHEL (SD)	34
Anf. 94	VICE ORDFÖRANDEN	34
Anf. 95	Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	34
Anf. 96	VICE ORDFÖRANDEN	35
Anf. 97	Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	35
Anf. 98	VICE ORDFÖRANDEN	35
Anf. 99	Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	36
§ 4 Transport, telekommunikation och energi		37
.....		37
Anf. 100	VICE ORDFÖRANDEN	37
Anf. 101	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	37
Anf. 102	VICE ORDFÖRANDEN	37
Anf. 103	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	37
Anf. 104	JENS HOLM (V)	38
Anf. 105	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	38
Anf. 106	VICE ORDFÖRANDEN	38
Anf. 107	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	38
Anf. 108	NINA LUNDSTRÖM (L)	39
Anf. 109	KRISTER HAMMARBERGH (M)	39
Anf. 110	VICE ORDFÖRANDEN	40
Anf. 111	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	40
Anf. 112	Departementssekreterare MATTIAS RUST	40
Anf. 113	KRISTER HAMMARBERGH (M)	41
Anf. 114	MARTIN KINNUNEN (SD)	41
Anf. 115	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	41
Anf. 116	VICE ORDFÖRANDEN	41
Anf. 117	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	42
Anf. 118	VICE ORDFÖRANDEN	42
Anf. 119	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	42
Anf. 120	VICE ORDFÖRANDEN	43
Anf. 121	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	43
Anf. 122	VICE ORDFÖRANDEN	43
Anf. 123	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	43
Anf. 124	VICE ORDFÖRANDEN	43
Anf. 125	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	44
Anf. 126	VICE ORDFÖRANDEN	44
Anf. 127	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	44
Anf. 128	VICE ORDFÖRANDEN	44
Anf. 129	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	44
Anf. 130	JENS HOLM (V)	45
Anf. 131	NINA LUNDSTRÖM (L)	45
Anf. 132	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	45
Anf. 133	NINA LUNDSTRÖM (L)	45
Anf. 134	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	46
Anf. 135	VICE ORDFÖRANDEN	46